

ELŐFIZETÉS

KELYPEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

NYELVEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 L.

HIRDETÉSEK:

4-betűs sor egy sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, november 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Az aradi kulturpalota.

A költségvetés vitája.

Az előtézett választók.

Színházi maffia.

Saterényi válaszol Zselénkinék.

Az élet mélységeiből.

A kereszmáros ur kortese.

Csak titokban . . .

Kirakatrablás a koronán.

Modern lértidivat.

Tárca: Flóra kisasszony. Irta: Fehér Árpád.

Csarnok: Chamontixből a Mont-Blancra.

Irta: Dr. Heppes Béla.

Az aradi kulturpalota.

Arad, november 23

Bizonyos dolgokat annyira elkoptattak már Aradon, hogy szinte a jó ízlés ellen való dolog azokról szólni. Pedig azok az elkoptatott dolgok mind kívánatos, szükséges, sőt sürgős és becsületbevágó dolgok. Csak hogy oly hosszú esztendőkn át beszéltek róla s folytatták az eredmény nélkül való tervezetést, hogy ma már nincs annyi ereje, hogy az érdeklődést fölkeltsse. Azok a dolgok megöregedtek, mielőtt megszülettek volna. S mire megvalósulnak — ha megvalósulnak! — már rájuk nehezedik az évtizedes emlegetettség rianca, ósdisága.

A vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetése, amelyet ma terjesztettek be a képviselőházhoz, egyik pontjával aktuálissá teszi az agyonemlegetett aradi ügyek

egyikét. A tárca költségvetésébe, a muzeumok és könyvtárak felügyelősége által beállított tételek között föl van véve az állam hozzájárulása az aradi kulturpalota részére s úgy tudjuk, a hozzájárulásnak második részlete. Az első részlet összege pedig *ép tegnap érkezett Aradra*, a Kölcsey-egyesülethez. Valamikor a kulturpalota terve az állam hozzájárulásától volt függővé téve. Nos, az állam szubvenciója már itt van: hogy van az, hogy a kulturpalotáról szót se hallunk?

Pedig ez a kulturpalota nem is olyan alkotás lenne, amelyet ide s tova már minden közép nagyságú városban terveznek, vagy már meg is teremtettek. Nem csupán arról van szó, hogy egy nyilvános közkönyvtár, néhány tudományos gyűjteményt helyezzenek ott el. A kulturpalota az ország szabadságharcú muzeumát, a magyar forradalom ereklyéinek nagy értékű gyűjteményét fogja befogadni. Szinte pirulni való, amikor az ország távol vidékéről való magyarok ennek látására Aradra jönnek s három emeletet mászva, a kegyelet kincseit néhány teremben összezsugorítva találják. A kulturpalotába kerül három hatalmas könyvtár: mindegyik magában nagy értékű, kiváló gyűjtemény, amelyet ma az aradiak közül is csak néhányan ismernek. Abban lesz a városi képtár, amelynek egyes tárgyai a városháza hivatalaiban várják jobb helyüket. De a hazafiság becsületbeli adósságai közé sorozza a

kulturpalota mielőbbi megteremtését az, hogy ezzel kapcsolatosan kell valóra váltani az aradi vértanúk panteonját is.

Pedig most már körülbelül ki kell nyujtanunk érte a kezünket. A város kimondta, hogy százötvenezer koronát szavaz meg a kulturpalota céljaira s hogy átveszi annak gyűjteményeit. Az állam ugyanezkorá összeget szavazott meg, oly módon, hogy azt tíz részletben veszi föl az állami költségvetésbe. Ez meg is kezdődött. Nem ismeretlen előttünk, hogy a muzeumok és könyvtárak felügyelősége nemrég a terveket és költségvetéseket módosítás végett leküldötte, főképen azért, mert a hosszú időn át tartó tervezgetés alatt az épület-anyagok megdrágultak s a munkabérek lényegesen emelkedtek, úgy, hogy ma már a kulturpalota hatvanezer koronával többbe kerül, mint a hogy tervezték. De ez bizonyára nem oly akadály, amelyen az ügy megfeneklenék, vagy amelynél annak hosszú várakozót kellene tartani.

Amikor végre az anyagi eszközök biztosítva vannak, az állam támogatása is meg van, — semmi körülménynek nem szabadna késeletetni, hogy a kulturpalota a jövő évben fölépüljön. Ma pedig még azt se tudjuk, hogy hová fog kerülni. Hallottuk a Béla-teret emlegetni, hogy csakugyan odajön-e, még nem döntöttek fölé. Pedig, ha már sok dolgunkban azért nem bírnak haladni, mert a kormány segítő keze hiányzik hozzá, — legalább abban

Flóra kisasszony.

Irta: Fehér Árpád.

A nagy kereskedés tulajdonosa, kinél sok tengődés után állásra akadtam, igen szigorú és pedáns embernek látszott. Megmondta, mennyi fizetést ad, aztán azt kérdezte tőlem, elvállalom-e érte a délelőtti kilencetől délután három óráig tartó munkát. B r nyomoruságosan kicsiny összeget ígért, örültem, hogy végre valahára alkalmazást találok és gondolkodás nélkül igennel feleltem.

Másnap reggel meg is jelentem pontosan. Új főnököm bevezetett a hosszú üzlet belsejében levő deszkával elkerített irodahelyiségbe s bemutatott társalmnak. Hárman voltak, mind-egyik magamfajta fiatalokor ember. Mikor a gazda kiment, vártam, hogy majd kérdezősködni tőlem egyről másról, de tévedtem, mert miután gyanakvó tekintettel végigmérték, visszahajoltak az asztaluk fölé és meggörnyedten dolgoztak tovább.

Munkához láttam én is. Minél tovább ültem ott, annál inkább nőtt csodálkozásom, hogy milyen megfeszített szorgalommal dolgoznak amazok. Mintha égetően sürgős volna minden sor írás, valósággal hajszolták önmagukat s mikor némely dolgról felvilágosítást kértem tőlük, föl sem nézve a lehető legrövidebben válaszoltak. Meglehető jártasságom volt az olyanfajta munkában s délután már tisztában voltam azzal, hogy nem négy, de tíz ember se

volna elég hozzá, ha társaim nem végeznék olyan lázas sietséggel.

Még csak akkor lepődtem igazán meg, mikor három óra lett s ahelyett, hogy elmenni készülődtek volna, dolgoztak tovább. Nem akartam mindjárt az első napon kivételesen cselekedni s bosszusan bár, de ott maradtam én is. Csak négy óra után gondolták rá magukat a távozásra. Rídek viselkedésük miatt nem maradtam velük, hanem az ajtónál megemeltem a kalapomat s laképnél hagytam őket.

Másnap megismétlődött a dolog. De végre is — így gondolkodtam — amiért ők boldogok, én is azzá váljak? Elhatároztam, hogy csak annyit végzek, amennyit rendes munkával elvégezni tudok és három órakor eltávozom.

Hogy az az idő elérkezett s éppen a kabátomat akartam magamra venni, mosolyogva, ki vancsi tekintettel egy lány lépett be az irodába. Nagyon szép teremtés volt. Hamis, égő fekete szemel mindjárt reám szegződtek s látva, hogy a többiek udvarias felállással köszönnek neki, kitaláltam: a tulajdonos lánya. Meghajoltam előtte s bemutatkoztam. Igen kedvesen fogott velem kezét, aztán vidám beszélgetésbe kezdett, kikérdezve tőlem a legaprólékosabb részletig multamat és családi körülményeimet.

Eszevettem, hogy határozottan tetszem neki s jónak és helyesnek találtam az ottmaradást. Visszaültem a helyemre s míg beszélgettünk, el intéztem néhányat az előttem lévő írásokból. Mindezt három társam nyugtalanul és izgatot

tan nézte végig s mind egyik vasvillaszemekkel pislogott fölém.

Alig mult egy hét, a kisasszonnyal, kit Flóranak neveztek, igen meleg és barátságos viszonyba keveredtem. A forró kézszerítések és ábrándos tskintetek, mikkel a többiek ellepleztek, de észrevehető bosszúságára kiténtetett, lassankint rózsaszínűvé változtatták a világot körülöttem s egy szép reggelen arra ébredtem, hogy egész éjszaka ő jelent meg az álmaimban és kénytelen voltam bevallani magamnak, hogy az örülésig szerelmes vagyok belé. Mivel pedig a szívbéli ügyek terén is otthonos voltam, elhatároztam, hogy minden nagyobb komédia nélkül vallani fogok neki.

Nemsokára meg is jött rá az alkalom. Gyönyörű tavaszi alkonyaton, amint bevégeztem a munkát s kiléptem az üzletajtón, szembe jött velem. Hódító elegánsan és kacéran volt öltözködve s mikor megpillantott, nyomban hozzám sietett és megkért: k sérjem ki az unokanővérehez a Tulipán utcába.

Mai nap sem tudom, hol van a Tulipán-utca, pedig elmentem vele odáig, sem azt, hogy mi mindent beszéltem neki, pedig a saját gondolataimat mondtam el. Csak arra emlékszem, hogy az izgatottságtól nagyon zürzavarosak voltak azok a gondolatok s így a szavaim is és hogy egybevetett értelmük szerint ünnepélyesen megkértem Flóra kisasszony kezét.

Nagy boldogságot éreztem, látva, hogy egy csöppet sem ellenkezik. Kijelentette, hogy ő is

jussunk dülőre, amelyek tisztán magunktól függenek. S most, amikor az államsegély folyósítása is megkezdődött, nem szabad halasztást szenvedni ennek a dolognak.

Hát hiszen haladt, haladt ez az ügy, csak aradi tempóban. Az aradi tempó: ép olyan sebességmérő fogalom, mint például az amerikai gyorsaság. Csak hogy a fordítottja ennek. Evtizedeken át tervezni valamit, hogy azután oda érjünk, ahol az elején voltunk: ez az aradi menetesség. Nem lehetne egyszer kijutni belőle?

A költségvetés vitája.

Demokraták és nemzetiségek. — Vázsonyi az aradi választásról. — Pop C. István az alelnöki fizetések ellen. — A magyar-horvát testvériség. — Bánffy az udvartartásról. — A főhercegek tanuljanak magyarul.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 23

Még ma sem tértek magukhoz a honatyák attól a meglepetéstől amelyet a költségvetési általános vitának hirtelen befejezése okozott.

— Öreg képviselő vagyok, — mondotta Madarász József — de ilyet még nem éltem. Hajh, ezelőtt . . . régen . . .

Es következett annak elbeszélése, hogy mi volt azelőtt, régen. Amikor még nyújtották, húzták a költségvetési vitát, mint a rétes-tésztát. Ilyen időjáiban fogtak hozzá, mint most és néha már február volt, de ki is tavaszodott gyakran, amikor az ellenzéki szónokok még mindig komoly arccal mondták:

— Igen tisztelt Ház, nálunk a költségvetési vita nem olyan, mint más országban. Ilyenkor összes séreimeinket kötelesek vagyunk a nemzet színe elé vinni . . .

Es vitték, vitték, vitték rendületlenül. Ma? . . . Az ősz kurucok szíve összefacsarodik. Hát vér folyik ezeknek a fia'oknak az ereiben?

— Más idők, más emberek! — mondja rezignáltan Rátkey László.

Már nem sopankodik senki az idők fordulásán. Annál is inkább, mert hiszen az ered-

mény ugyanaz. Mit csináltak a „régj jó időkben”? Megszavazták a budget-t. Es mit csinálnak most? Megszavazzák a budget-t. Ma az ugynevezett kisebb társakat fogják megszavazni.

Vázsonyi Vilmos kezdte a vitát. Vázsonyiról azt írta tegnap a „Magyarország”, hogy ő és pártja szövöztek a nemzetiségekkel és a szocialistákkal. Vázsonyi ezt erőiesen visszautasította, szöbe hívva a legutóbbi aradi választást is, ahol azt tapasztalta, hogy a románok a demokrata jelölttel szemben leszavazták a függetlenségre. Válasszai erre, Hodessa Mián és Pop C. István, a világi képviselő kívántak vissza minden jókat a demokratáknak, mire megjegyezte Vázsonyi, hogy Pop Csicsó a felekezeti kérdést akarja a Házba vinni.

Pop C. István különben is sokat szerepelt a mai ülésen. Indítványt tett, hogy szüntessék be a képviselőházi alelnökök fizetését, ami tetszéssel találkozott a függetlenségi radikális csoportjában is és megtörtént az a esoda, hogy a kormányval szemben vagyis függetlenségi képviselő szavazott Pop Csicsó javaslatára.

A magyar-horvát testvériségről Batthyány Tivadar gróf beszélt, az udvartartás kérdését pedig előbb Ugron Gábor, majd Bánffy D. Zsöb báró hollywoodta meg. Bánffy igen erőiesen követelte a magyar udvartartást és azt is, hogy a főhercegek tanuljanak meg magyarul, mert a királyt és József főherceget kivéve, a Habsburg-ház egyetlen tagja sem beszél nyelvéinket.

Erdemes még megjegyezni, hogy az udvartartás tételét a függetlenségi képviselők nagy része nem szavazta meg.

Részletes tudósításunk a következő:

(A demokraták és a nemzetiségek.)

Justh Gyula elnök az érdeklődés teljes hiánya mellett nyitotta meg az ülést Kubik Gyula és Dinizel Pál mandátumait a Ház az igazoló bizottság elé utasította. A költségvetés részlet tárgyalását a kisebb társakkal kezdték.

Vázsonyi Vilmos dr. az első szónok, aki a magyar udvartartás tételéről szólalt fel, de a Ház engedelmével Polt Mihály tegnapi beszédére reflektált s ittakozott a lapoknak kommentárai ellen, melyek szerint a nemzetiségek és a demokraták közti koalíció készülne, vagy legalább is közös politikai akcióra készülnek. Ez egyenes gyanúsítás. Polit ezt nem is mondta, viszont a demokratikus elveket lefoglalta a

nemzetiségi párt számára. Itt kissé bőkezű volt a saját pártjával szemben, hiszen éppen a nemzetiségi program zárja ki a demokráciát. A nemzetiségi párt a legnagyobb károkat azzal okozza a demokráciának, hogy a tótokkal, oláhokkal és szerbekkel elhököl, hogy csak ők vannak Magyarországon elnyomva, ahelyett, hogy felvilágosítanak őket arról, hogy itt bizony egyforma elbánásban részesülnek a magyar proletárok és a nemzetiségek. Az általános választói jog nem ezért nincs meg, mert a tótoknak és oláhoknak nem akarják megadni, de mert egyáltalán nem adják meg. Sőt kénytelen kijelenteni, hogy a nemzetiségek a választói jog dolgában kedvezőbb helyzetben vannak, mint a magyarok.

(Az aradi pöfék.)

A nemzetiségi képviselők azért is nagyon rossz szolgálatakat tesznek a demokrácia szeméinek, mert a nemzetiségi programnak demokratikus vérell való bekenésével elriasztják attól a tisztas magyar elemeket. Csicáljanak a nemzetiségek radikális demokráciát, de ne tót vagy rác köntösben. Nemcsak az oláh népnek nincs létminimuma, nincsen az a szegény magyar népnek sem. Különben az egész nemzetiségi pártalakulást nem tartja szerencsésnek, őszintének és hasznosnak, erre egyéni tapasztalatot is vannak. Aradon az egész romániaság leszavazott a függetlenségi jelöltre a demokrata jelölttel szemben. Ez a nemzetiségek elhűségére furcsa világot vet. Hogy ő néha együtt szavaz a nemzetiségekkel, ebből valamitől dolog volna azt következtetni, hogy egy huron akar pendülni velük.

(Ugron az udvartartásról.)

Ugron Gábor: A magyar udvartartás kérdéséhez akar szólni. Magyar udvartartás nincs, ámbar ugyanolyan összegekkel járunk annak költségeihez, mint Ausztriá, az mégis teljesen osztrák. A király az év legnagyobb részét Bécsben tölti, idegen környezetben, mely nem ismeri Magyarországot népét, törvényeit és ellensége a magyar állam kiépítésének. De vannak olyanok is, akiket a király Magyarországból emelt magához s akik ott minden energiájukat arra a tépelődésre vesztegetik, hogy mint helyezkedhessenek a legerősebben szembe a magyar érdekekkel. Angliában már 70 év előtt kivették, hogy a király és a királyné körül még az udvar is olyan egyénekből álljon, akiknek politikai meggyőződése megegyezik a kormány elveivel. Bécsben ellenséges uralkodó áll velünk szemben. . . (Zaj.)

Somogyi Aladár: Ez igaz!

Way György: Csak hogy kimondod az igazat!

szerelem engem, bár egészen határozott választ a házasságra vonatkozólag nem adhat.

— De mind-n magától függ, — tette hozzá. Többször mondta már nekem a papa, akinek, mint bizonyosan tudja, az egyetlen gyermeke vagyok, hogy szegény emberhez ad feleségül, de annak kiválóan szorgalmasnak és törékenynek kell lennie. Dolgozzék hát megfeszített erővel s akkor úgy lehet, nemsokára a magáé leszek.

Azon az éjszakán tündérszép álmaim voltak. Láttam magamat, mint ragyogó üzlet tulajdonosát, ahogy forgolódom az alkalmazottak között, parancsokat osztogatva, míg Flóra, az én bajos kis feleségem a kasszában ül és szd a pénzt az elegáns nagyságos asszonyoktól. Reggelre kelve elhatároztam, hogy leföldöm azt a három éhenkórász nívatainkocskát. Már nyolc órákor bent ültem az irodában s mikor megérkeztek, diadalmasan mondtam el nekik, hogy már mi mindent elvégeztem. Csodálkozva mérték végig, aztán ők is munkába kezdtek.

Valósággal versenyeztünk. Délután, mikor az örült stabságtól összefutottak előttem a hűtő és a szamok s felnéztem egy pillanatra, furcsa erzés támadt bennem. Amint tekintésem vértől a társaimra esett, igen gyanusnak találtam mindegyiket a az arcuk és szemük kifejezésében sajátosságos hasonlóságot fődöztem fel. E övettem zsebkönyvemet és megnéztem magamat benne. Akkor győződtem meg arról, hogy nemcsak rajtuk, de én rajtam is ugyanaz az eltitkolt legyekvés és reménykedés látszik: ugyanazt álmodják ők is minden áldott

éjszakáján a Fioráról, amit én álmodtam és hogy emiatt igen nevetséges figurák vagyunk mind a négyen.

Ebben a pillanatban nyitotta be a kasszaszony az ajtót s felém mosolygott. Iszonyu lehetett az a tekintet, amivel rámeredtem, mert zavarba jött és kismorfordált az irodából.

Allig vártam, hogy estefelé legyen. Addig is kényelmesen nyújtózkodva s a fogaimat piszkálva időtöttem az időt s a munkám fabatkát sem ért. Mikor a többiek eltávozásra készülődtek, eléjük álltam:

— Ha meg nem sérteném önöket, — így szóltam hozzájuk — azt az ajánlatot teszem, menjünk át ide a szemközti vendéglőbe egy két pohár sörre. Új ember vagyok, nem igen ismernek, legyenek hát a vendégeim.

Nem tudtak kitérni kéréssem elől s velem jöttek. Allig beszélgettünk egy kicsit az ital mellett, már fölmelegedtek és tapasztalni kezdtem, hogy voltaképpen igen derék s vidám emberek. Mikor az ötödik pohárnál tartottunk és brudert is ittunk, óvatosan, ügyes fordulattal rátereltem a beszédet Flóra kisasszonyra. Jelentősegteljesen hümmögtek s mindegyiknek diadalmasra változott az arca.

A legfiatalabb hozzám hajolt, mint aki nagyon bizalmasan akar valami érdekességet mondani, de úgy, hogy mások is hallják s ragyogó szemekkel kezdett beszélni:

— Mivel arról a leányról esett szó, megvallok neked valamit. Bizonyára ti is észrevetétek már — folytatta amazok felé fordulva — hogy Flóra fülig szerelmes belém. Sőt, hogy többet is mondjak, a kezét is odaigérté né-

kem. Csak az öreg meg legyen velem elégedve, s minden rendben lesz.

A másik kettő halálsápadtra vált. Egyedül őriztem meg nyugalmamat, s hidegvérrel mondtam:

— Csodálatos, velem ugyanez esett meg. Nekem is megígérte, hogy az enyém lesz, ha szorgalmasan dolgozom a papájának. Ugye ti nektek is? — kérdeztem hirtelen hűledező mások társaimtól.

Először himezték-hámoztak, de belátva, hogy a tagadás mitsem használ, ők is elbeszélték a Flóra kisasszonnyal való történetüket, mely mindenben, a legaprólékosabb részletig megegyezett az enyémmel. Az lett a vége, hogy a boszankodó arcok lassankint földerdültek, s hajnal felé — mert hát reggelig együtt maradtunk — a sok elfogyott ital révén rózsássá vált hangulatban nagyokat kacag-tunk a dolgon.

Másnap aztán — a hivatalban ceruzafaragással, meg csöndes szundikálással töltöttük az időt, kutyába se véve a főnök-ur morfondírozásait.

Hogy pedig hármat mutatott az óra, pillanatig sem maradtunk tovább, hanem a többi alkalmazott csudálkozása és feicsóválása közben tüntetően kivonultunk, gyönyörködve a gazda hosszúra nyúlt ábrázatán.

Flóra kisasszony a kijáratnál állt. Távozásunkat látva, majd elájult a meglepetéstől, s mikor már régen kívül voltunk, még akkor is értelmetlen arccal bámult utánunk . . .

Ugron Gábor (teljék fordú): Mit mondtam? . . . Bicsben ellenséges udvar áll velünk szemben . . .

Somogyi Akadémia: Tehát lapsus volt?

Ugron Gábor: A császári és királyi ház minisztere a mi közjogunk szerint ismeretlen állás. A királyi ház személyi nyilvántartását nekünk külön kell vezetnünk, meg kell vizsgálnunk, hogy aki osztrák főherceg, egyben magyar királyi herceg is. Nem tesz külön indítványt, de kéri a kormányt, szívese meg az ő szavát. A tételt elfogadja.

(Hodza—Pop—Vázsonyi.)

Hodza Milán: Személyes kérdésben kér szót, hogy Vázsonyinak válaszoljon. Táves és rosszakaratú állítás, hogy ők pártérdekből demokráciát. Ha Vázsonyi tiltakozik a nemzetiségek koalíciója ellen, hát konstatálja, hogy ők nem kérnek a barátságából. Magyarországon a demokráciát akkor érte hullámérgőzés, amikor Vázsonyi demokráta lett.

Pop C. István: Szintén személyes kérdésben szól. Minden nemzetiségi képviselő tudja is, hirdeti is, hogy a magyarok épp úgy szerveződnek, mint a nemzetiségek. Soha ők más semmiféle népgyűlésen nem voltak.

Vázsonyi Vilmos: Hodza Milán sifirozott beszédet mondott, amikor azt mondta, hogy ő a három kapus rendszerrel elérte az általános választói jogot. Elhiszi, hogy Hodza bámul ezekre az új kapukra, (Derűlttség) de konstatálni kívánja, hogy ezen a három kapun, mely az ő választójogról szóló tervezetén nyílt, néhány száz ezerrel több választó ömlött volna az alkotmány szájába, mint a Kristóffy féle javaslat révén ömlött volna, pedig a nemzetiségek azért nagyon lelkesedtek. (Z.) a nemzetiségi pártokon.) Pop C. István különben a Háza be akarja hozni a felekezeti kérdést.

Pop C. István és Hodza Milán tiltakoznak az ellen, hogy nekik kedvükre való volt a Kristóffy-javaslat.

Ezután az udvartartás tételét megszavazta a Ház. A függetlenségi képviselők nagy része az ellen szavazott.

(Pop-Csiszós az alelnöki fizetés ellen.)

A képviselőház tételénél Pop C. István indítványt tesz az alelnöki fizetés eltolására. Rakovezky István alelnök egy régi beszédét idézi, melyet még a szabadelvű kormány idején mondott s melyben nagy hővel beszélt az alelnöki fizetés ellen. Hisz, hogy Rakovezkynek közben nem változott meg a gondolkodása.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az alelnöki fizetéséről szól. Az a nézete, hogy a közéletben sok az olyan funkció, melyért nem volna szabad díjazást elfogadni. Az alelnöki állás azonban aligha tekinthető ingyenes szolgáltatásnak. Témérdek kötelezettség és dolog jut rá, sok reprezentációs költséggel jár ez, ez mind áldozat gyanánt nem kívánható. (Z.) Nem olyan nagy összegekkel jár, hogy az államháztartás egyensúlyára veszedelmes lehetne s kéri a tétel fentartását.

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A Ház nagy többsége az alelnöki fizetés fentartása mellett szavazott. A függetlenségi pártion körülből tízen szavaztak Pop C. István indítványára.

A képviselőházi és főrendiházi nyugdíjak tételénél Vlád Aurél a főispánok nyugdíjáról kezdett beszélni.

Elnök: A képviselő ur itt nem beszélhet erről a kérdésről.

Vlád Aurél eláll a szótól.

A tételt megszavazták.

(A nagy ígéré.)

Holtz Pál: A közös ügyek kiadásának tételét függőben kéri tartani, mert azt a delegáció még meg nem szavazta.

Ugron Gábor: Nincs kifogása a tétel függőben hagyása ellen; mind a mellett a tételhez hozzá szólni kíván. Azt mondja, hogy a közös ügyek kiadásait valóságos abszolutisztikus módon állapítja meg. A delegációk tullepek hatáskörüket, amennyiben a törvényhozás jog körét arrogálják maguknak. Hibáztatja, hogy közös számszékét állították föl. Kéri a miniszterelnököt, hogy szüntesse meg ezeket a viszályokat. (Helyeslés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: kétségtelen, hogy a magyar országgyűlésnek joga van a közös tisztviselők fizetéséről és számadásáról rendelkezni. Igaz, hogy ezek a fizetések az osztrák hivatalnokok fizetéséhez igazodnak. Ezt a helyi viszonyot indokolják. A közös számszék megszüntetéséről törvényt fog benyújtani. Szólóiról mindig azt állítják, hogy sokat ígér, de keveset vált be. (Derűlttség) Éppen ezért sem ígéri meg, hogy a törvényjavaslatot be fogja nyújtani. (Nagy derűlttség.) A záró-számadásokat megkapja minden képviselő és így minden képviselő szabadon gyakorolhatja a közös ügyek fölött az ellenőrzési jogot. Kéri, fogadják el az előadó javaslatát.

Elnök: A kérdést szavazásra bocsátja. A Ház az előadó javaslatát fogadja el.

Ez után szünet következett.

(A miniszteri nyugdíjak.)

Szünet után a nyugdíjak tételénél Vlád Aurél indítványt nyújt be a miniszterek és főispánok nyugdíjának eltérítéséről.

Wekerle Sándor miniszterelnök teljesen jogosultnak tartja a miniszterek, államtitkárok és főispánok nyugdíját. Elfogulatlanul szól, mert nem miniszteri nyugdíjat kap, hanem 86 évi állami szolgálata után. De hogy a miniszterek egész működésüket az államnak szentelik és azután anyagi gondjait legyenek, nem felel meg a demokrácia szellemének. Kivételes miniszteri nyugdíjat nem helyes és amennyiben ez a múltban megtörtént, alkalma van a Háznak a záró-számadásoknál hozzászólni, mivel az állami számszéknek ellenőrzési joga van. Kéri a Házat, hogy vesse el Vlád indítványát.

A Ház elveti az indítványt és változatlanul elfogadja a tételt.

(Magyar-horvát barátság.)

A horvát belbiztosítás tételénél Batthyány Tivadar gróf a horvát-szlavon törekvésekről beszél, amelyek az egész magyar horvát közjog szakszavát elmozdítják, noott a horvát nép többsége nem független Nagy Horvátország, hanem a magyar horvát kiegyezés becsületes végrehajtására és Magyarország mellett egy boldog, megelégedett társország fönállására és fönartására törekszik. A mai kormány első dolga volt a horvát országgyűlést fölösztetni, hogy a nép újból szabadon válaszson. Horvátországban sohasem álmódta az, hogy olyan nagy fordulat álljon be, mint ami történt. Sajószabadságról előbb beszélni sem lehetett Horvátországban, míg a kormánypartii és ellenzéki újsgal szabadon írtat. (Nagy zaj a nemzetiségek padján.)

Vajda Sándor: A szociálisták és a demokriák gyoztek.

Batthyány Tivadar gróf (a nemzetiségek felé fordulva): Hát önök, akik a nemzetközi szociálistákkal akarnak szövetkezni vagy már szövetkeztek, ne beszéljenek a szociálisták szabadság-zora étéről. Láttuk az alkotmányellenes kormány idején, miképen védtek a szociálisták a sajtószabadságot.

Hellebronth Géza: A Budapesti Hírlap ostroma.

Batthyány Tivadar gróf: A hazafias hírlapok szerkesztéséget megostromolták és sem önöknek, nemzetiségeknek, sem a nemzetközi szociálistáknak nincs joguk a sajtószabadságról beszélni. Mi magyarok jogot fogunk érteni a tőökkel, románokkal, szerbekkel, de öökkel soha. (Elnök helyeslés) A magyar-horvát testvériség apóissát önjtja és teljes bizalmat szavaz a horvát miniszternek.

Josipovich Géza tökéletesen egyetért Batthyány Tivadar gróf fejtegetésével, közönnel fogadja a bizalmat és szigorú kötelezettségét tartja, hogy Magyarország és Horvátország testvériségét ápolja és fokozza Közös a bizalmat, amelynek megfelnit törekszik.

(Inocskedés a létszámemeléssel.)

Vlád Aurél, majd Batthyány Tivadar gróf személyes kérdésben szólalnak föl. Batthyány beszéde alatt Vlád közbekiáltja, hogy beszéljen a vád alá helyezéséről, mire Lengyel Zoltán azt

felelte, hogy beszéljen a saját vád alá helyezéséről.

Hodza Milán után Vajda István is személyes kérdésben szól és azt mondja, hogy a magyarok követik a Drang nach Osten politikáját és nem ők. Beszédében a képviselőházi azt mondja, hogy ez a Ház megszavazza majd a fölemelt ujonclétszámot is.

Lengyel Zoltán: Ne rágalmazzon!

Elnök fölcsóltja Vajdát, hogy se pártot, se képviselőt ne gyanúsítsa.

(Bánffy a magyar udvartartásért.)

A miniszterelnökség tételénél Bánffy Dezső báró a magyar udvartartás kérdéséről beszél. Az udvartartáshoz nekünk föltétlenül jogunk van. A múlt század harmincas éveiben Ferenc király megígérte, hogy családjának férfitagjai megtanulnak magyarul. Az országgyűlés azonban ezzel nem elégedett meg, hanem azt kívánta, hogy az uralkodó család nőtagjai is tanuljanak meg magyarul. Ma is ott tartunk, hogy a királyt kivéve, az uralkodó család tagjai közül a ig tud valaki magyarul. Meg kell követelnünk, hogy a dinasztia minden tagja tudjon magyarul. A miniszterelnök gondolkozzék róla, hogy ezen a téren nem tudja e valamit elérni?

A Ház a tételt megszavazta, úgy szintén a többi tételeket is.

Ezzel a kisebb tárgyak költségvetésének tárgyalása véget ért és az ülést berekesztették.

Az elátkozott választók.

A csákováli választás epilógusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Féktelen agitációt vitt végbe a román nemzetiségi párt a legutóbbi országos képviselőválasztás alkalmával a csákováli kerületben. Brebán György érdekében folyt az agitáció, de sikertelenül. Egyes román papok a vallás erejével akartak hatni a népre. Valasztási jog véttségével terhelve állott most a temesvári büntető törvényszék előtt Surlasin János 25 éves zsebelyi gör. kei. román lelkész, akit azonban a törvényszék bizonyíték híján felmentett. Az érdekes ügy előzményei ezek:

Ez év április 25 én Zsebely községben Brebán György nemzetiségi jelölt programbeszédet mondott a nagy számban összeült pártihívek előtt. Surlasin János lelkész beszélt azután, aki papi minőségében kijelentette, hogy mindazon zsebelyi román ajku választók, akik nem Brebán Györgyre szavaznak, dítokozottak lesznek.

Pár napra rá Ligeten beszélt a néphez, amely alkalommal azt mondta:

— Verjen meg az Isten, polgártársaim, családokban tizediziglen, ha nem szavaztok Brebán György képviselőjelöltre, vagy ha a szavazattól tartózkodtok.

A temesvári kir. ügyészség igazoltnak látta, hogy Surlasin egyházi fenylték alkalmazásával megfenyegette a választókat és ezért vádat emelt ellene kétféle vádlási jog elleni véttség miatt. Vád alá helyezték és most tárgyalta ez ügyet a büntető törvényszék. Elnök Gerde novics Sándor kir. helyettesbíró, szavazóbírók: Nyéshelyi Lóthár dr. és Visky Sándor dr. törvényszéki bírók. A vádatosságot Vánics Dezső kir. ügyész képviselte, vádlott maga védekezett.

Surlasin János tagadta, hogy az inkriminált kifejezéseket használta volna. Csupán annyit mondott, hogy aki az általános választás igazságáért nem küzd és a pénznek enged, azt gyermekkel és unokáival fogják átkozni. Többször beszélt ugyan a választási harc idején a néphez, de sohasem fenyegetett senkit a vallás hatalmával.

Kihallgatva a törvényszék ezután Pinciu Traján, Pop Váncs, Nikolaevics György, Popovics Váncs, Seimann György, Lengyel Tivadar,

Murariu Miklós tanukat, akik nagyjából szintén nem tudnak arról, hogy vádlott az inkriminált kifejezéseket használta volna.

Paviss Dezső alügyész vádbeszéde után a törvényszék visszavonult. Rövid tanácskozás után meghozta ítéletét, mely vádlottat felmentette a vád és következményei alól, mert a terhére rótt büncselekmény beigazolást nem nyert.

Színházi maffia.

Támadás Kacsóh Pongrác ellen.

Plágiummal vádolják.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 23.

Aki figyelemmel kíséri az utóbbi idők budapesti színházi viszonyait, annak bizonyos undorral kellett tapasztalnia a hivatalan tényező káros és nem eléggé kárhözvethető befolyását. Valóságos maffia alakult, melynek mindenre kész tagjait láncnál szorosabban fűzte egymáshoz a jogosulatlan érdekhajhászás. A sötétben dolgozó társaság vezetőszerepét a hírhedt *Bárd-testvérek* ragadták magukhoz, azok a Bárdor, akik a legutóbbi népszínházi botrányt is magánspekulációik számára szerették volna kiaknázni. Bördéknek mindenáron üzlet kell, ők monopolizálni akarják minden kiválóbb szellem alkotását is és jaj annak, aki nem áll kötélnék. A *Rákóczi* bukása után kivették hálojukat Kacsóh Pongrácra, a magyar zeneírás e fényes képviselőjére.

A *Királyszínház*-zal már régebben feszült viszonyban vannak Bárdék. Ez azonban nem gátolta őket abban, hogy a színházzal szorosan összeforrt Kacsóh Pongrácot felszólítsák, hogy a *Rákóczi* partitúráját nekik adja bizományba. Kacsóh visszautasította Bárdék ajánlatát és a Rákóczi kottáit a *Zipser*-cégnek adta bizományba.

Ezzel azután a Rákóczi zudította a maffiát. Az a nagy siker, amely a darab páratlan szépségű, erejű és originalitású zenéjét érte, végsőkéig ingerelte a Bárdék kapzsiságát. Aknamunkájuk első jele egy levélben jelentkezett, amelyet Nádor Kálmán zeneműkereskedő, az egyik Bárd apósa intézett Kacsóh Pongrác-hoz. Tudni kell, hogy Nádor is hiába kérte Kacsóhtól a zenéje kiadásának jogát. E levélben Nádor felszólítja Kacsóht, hogy a *Csöndes éj harmatja vesztet a világon* című énekszám kliséjét törlesse össze, mert ez a dal nagyjában azonos az ő kiadásában megjelent *Pattogatott kukorica* című dallal, melynek szerzője Dankó Pista. Egyben pedig kétszáz korona kártérítést követel. És újra a kottaklisé rögtönös megsemmisítését, pörrel való fenyegetés mellett.

Kacsóh a szóban forgó dalt *Kilenc év előtt írta*, ugyanakkor, amikor *Endrédi* Sándor kuruc dalai megjelentek, amelyek közül többet megzenésített és éppen ezt azóta százszor és száz ember előtt eljátszotta. A legnagyobb felháborodással utasította vissza ezt a zeneírói reputációja ellen intézett merényletet.

A hajsza előbb a szöveg ellen indult, de Bakonyi munkája kétségtelen hibái ellenére is állja az ostromot. A zene ellen azonban, mely egy nagy muzsikusság ragyogó alkotása, már erősebb eszközökkel kellett küzdeni. A plágium vádjától sem riadoak vissza. A Kacsóh tehetségéről és tisztességéről visszapattant mérges nyilatkat ádáz dühvel szegeztek a színház ellen is, amely a Rákóczit ritka fényvel színtre hozta. Hát most már elég volt. Le kell törni az egész szöveget.

Szterényi válaszol Zselénskinek.

Kossuth javaslatai.

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 23.

Szédületes gyorsasággal, alig egy-egy hozzászólás után a főrendiház mai ülésén megszavazta Kossuth Ferenc három törvényjavaslatát, amelyek a képviselőházban heteken át tartó vitát provokáltak.

Az ülés elején Szterényi József államtitkár reflektált Zselénski Róbert gróf tegnapi beszédére, amelyben támadta a kormány iparfejlesztési politikáját. Zselénski lojális nyilatkozata után el is intézték a nagy hullámokat vetett ügyet, szent lett a béke és a méltóságos Ház galoppozó tárgyalását már nem zavarta egy ellenzékeskedő hang sem.

Az ülés lefolyásáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Dessewffy Aurél gróf elnök déli 12 órakor tíz főrend jelenlétében nyitja meg az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a kormány nevében beterjeszti az ország közállapotáról szóló 1905 évi jelentést.

Elnök jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszterium képviselőjében Szterényi József államtitkár a mai ülésen részt vesz.

Szterényi József államtitkár: Tegnap itt megtámadták az ő személyét. Zselénski gróf azt állította, hogy ő az Inparlamentáris kormány alatt *fenékiig kimerítette az iparpártolásra szánt összeget*. Ez ellen a leghatározottabban tiltakozik, noha még erre sem volna szükség, mert hiszen ő egyszerű tisztviselő volt, akinek a tényelért a miniszter felelős. Ami az alkotmányellenes korszakban viselt szerepét illeti, erre nézve hivatkozik a koalíció vezéreire és büszkén mondja, hogy *neki a kibontakozás körül érdemei vannak*. Azután megindokolja azt, hogy a zayugrői botgyár mellett miért létesítettek Oroszvisón állami szubvencióval még egy botgyárat és kimutatja, hogy a soproni lakatsárugyár fejlesztésében nem visszaélést kell keresni, hanem azt kell meglatni, hogy ott nagy szolgálatot tettek a magyar vasárulprnak.

Zselénski Róbert gróf kijelenti, hogy ő nem támadta és nem gyanúsította Szterényi államtitkárt, csak azt mondta, hogy *hallomása szerint az Inparlamentáris kormány alatt azokat az összegeket, amelyek az iparoktatásra voltak szánva, elköltötték*.

Kossuth Ferenc: Zselénski gróf tegnap azt mondta, hogy Szterényi az iparpártolási alapot fenekestől kiürítette. Ez a kifejezés minden esetre mapyarázatra szorul. Örvendetesen tudomásul veszi, hogy Zselénski ezt a kifejezést nem úgy használta, mint a látszat mutatja, hanem ez a kifejezés egyszerűen *csak nyelvból-lás* volt.

A Ház ezután áttért a napirendre. A *külkereskedelmi statisztikáról* szóló törvényjavaslatot vita nélkül megszavazták.

A *tengeri szabadhajóadás* sepiítéséről szóló törvényjavaslatnál Szapáry László gróf felszólal és rendkívül üdvösnek tartja a javaslatot. Károsnak csak azt a rendelkezést tartja, hogy a szubvencionált hajónak minden esztendőben magyar kikötőt kell érintenie, legalább egy narmadrakománnyal.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: E javaslat főcélja nem a szabadhajózásnak, hanem a közgazdaság fejlesztése. Amint az

ország anyagi érdeke engadni fogja, a kormány magát a szab dhajózást mint öncélt is támogatni fogja. Ami a hazsi kikötők érintését illeti, ehhez nekünk jogunk van, mert nem azért segítünk egyes hajókat, hogy például Kína és Japán között közlekedjenek.

A Ház általánosságban és részletsiben megszavazta a javaslatot.

A *mértékek hitelesítéséről* szóló javaslatnál Nákó Sándor gróf fiemel kormányzó a fiemel hivatal főntartása érdekében szólal föl, a főrendiház azonban Kossuth Ferenc hozzászólása után elveti Nákó gróf indítványát és változatlanul elfogadja a törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

Müller Károly a vashidakért.

A körtöltés és a kisajátítás ügye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

A város érdekeire nézve nagyfontosságú ügy dőlt el a napokban a földművelésügyi miniszteriumban. Elintézték azt a felebbezést, amelyet Zsigmondháza község adott be a vashid felépítéséhez szükséges *körtöltés* ellen. Az ügyet a földművelésügyi miniszterium a városra nézve *kedvezően intézte el*, amennyiben elutasította a felebbezést és kimondta, hogy a város felépítheti a körtöltést. Ez a határozat még nem emelkedett ugyan jogerőre, mert a kereskedelemügyi miniszteriumnak is van még beleszólási joga, de most már bizonyosra vehető, hogy Aradvárosa pár napon belül birtokában lesz a zsigmondháziak felebbezését elutasító belügyminiszteri leiratnak.

A vashid dolgában még egy másik ügy is elintézésre vár. A városnak a hid felépítéséhez tudvalevőleg több, jelenleg magántulajdonban lévő telekre is szüksége van. A törvényhatóság tehát aziránt folyamodott a belügyminiszterhez, hogy *engedélyezzen kisajátítási jogot a városnak*, arra az esetre, ha a telektulajdonosokkal békés uton nem tud megállapodásra jutni. Értesülésünk szerint ez a kérelem is kedvező elintézésre fog nyerni és így rövid időn belül minden akadály elhárul, amely a vashidak felépülése elé torlódott.

A vashidak ügyének előbbrevitele her vadhatatlan érdeme Aradváros országgyűlési képviselőjének, Müller Károlynak, aki pár hónapi képviselősege óta több ízben bizonyítékát adta annak, hogy mennyire szívében viseli a város érdekeit. O volt az, aki időt és fáradságot nem kímélve, úgyszólván hivatalról hivatalra járta a miniszteriumokat, hogy a gyors és kedvező elintézését kisürge se. Csakis Müller Károly intervenciójának köszönhető, hogy az immár évek óta huzodó hidügy rövid idő mulva teljesen a város javára dől el és, hogy a hidak építési munkálatai tavasszal már megkezdődhetnek.

Egyik munkatársunk ma a hid ügyében felkereste Müller Károly orsz. képviselőt, aki az esti gyorsvonattal érkezett haza Budapestről.

— Örömmel jelenthetem, — mondta Müller Károly — hogy a vashid felépítése elől pár napon belül minden akadály el fog hárulni. Tegnap ismét fenjártam a földművelésügyi miniszteriumban, ahol arról értesítettek, hogy *Zsigmondháza községnek a körtöltés ügyében beadott felebbezését elutasították*. De azért végleges határozat

még nincsen a felebbezés ügyében, mert a földmivelésügyi miniszterium határozatát áttették a kereskedelemügyi miniszterium vizrajzi osztályához, amelynek szintén beleszólása van a kérdésbe. Hogy a kereskedelemügyi miniszterium véleményét megsűrgessem, felkerestem *Hartl* miniszteri tanácsost, a vizrajzi osztály vezetőjét, akit megfelelőleg informáltam. A miniszteri tanácsos kilátásba helyezte, hogy pár napon belül elintézi az ügyet, még pedig kedvezőleg Aradra nézve. Rövid időn belül tehát birtokában lesz a város a kormány kedvező döntésének.

Ezután a városnak a kisajátítás ügyében a belügyminiszterhez intézett kérelmére terelődött a beszéd. Müller Károly erre nézve így nyilatkozott:

— Ez az ügy még nincsen elintézve. Utána jártam ennek is és megnyugvással jelenthetem, hogy a *belügyminiszter helyt fog adni a város jogos kérelmének*. Remélem, hogy sürgetésemre pár nap múlva ezt az ügyet is elintézik.

Megemlíthetem egyuttal, — mondta azután Müller Károly — hogy a képviselőház elnökéhez tegnap benyújtottam az aradi kereskedelmi és iparkamarának a *munkásbiztosítási törvénytervezetre vonatkozó felterjesztését*. Az elnökség már a napokban kiadja a felterjesztést a javaslatot tárgyaló bizottságnak, amely azonban csak a delegáció ülései és a költségvetés letárgyalása után veszi ezt tárgyalás alá.

Az élet mélységeiből.

Erkölesten házaságok. — Véres tragédiák Csabán és Orosházán.

— *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, november 23.

Az élet mélységeinek legfenekéről való az a borzasztóan komplikált és minden emberi fantáziát megszegyengítő eset, a elyet békés-csabal tudósítónk jelent.

Csabán napok óta suttognak már róla, hogy *Kovács György* sütőmestert lelőtte nevelt leánya, *Karasai Verona*, akivel vadházasságban élt. Az erősen titkolt eset azonban tegnap kikapott a következő történet kapcsán: *Orosházán* rálött *Szivák Sándor* gazdaember *Szivák Jullannára*, akivel egy apától származott és akivel már egy éve vadházasságban élt. Mikor *Szivák* látta, hogy nővére, illetőleg felesége véresen elterül, magát is agyonlőtte. A két véres eset között az az összefüggés, hogy *Szivák Jullanna* felesége volt *Kovács Györgynek*, aki elkergetvén őt a háztól, *Orosházán* összeállt saját testvérével.

E két eset és a debreceni megkötési szenzációk hallatára megborzong az ember és álmélkodva konstatálja, hogy milyen bihetetlenül romlott a „jó vidék.” *Zola* ellen feltűnésének első idejében a szenforgató alakoskodók egész legiója támadt fel. Pedig az ő történetei ezekhez képest finomak, lengék, mint a gyöngyvirág illata.

Tudósítónk a következőket jelenti:

Véres tragédiák játszódtak le a héten Csabán és Orosházán, erkölesten házaságok miatt.

Napok óta suttognak már róla Csabán, hogy *Kovács György* csabai sütőmestert lelőtte nevelt leánya, *Karasai Verona*, kivel *vadházasságban* élt. Részleteket senki sem tud a véres esetről, mert a vizsgálat nagy titokban folyik, de

hogy megtörtént az eset, az tény. *Kovács* sütőmestert, aki már nem fiatal, de életerős ember volt, mindenki ismerte Csabán. A nevelt leánya fiatal, csinos nő, akiről már hosszabb ideje suttognak a pletykázó asszonyok.

A titok tegnap birtelen kikapott, azzal az orosházi tragédiával kapcsolatban, amely nem kevésbé szenzációs, mint ez a csabai eset és szoros összefüggésben van ezzel.

Orosházán az történt, hogy *Szivák Sándor* és *Szivák Jullanna*, — akik egy apától való mostohaestvérek, — *egy esztendő óta vadházasságban* éltek. Nem tudni még mi okból, az asszony elhagyta a napokban testvérét és említi *Szivák Sándor rálött testvérére, önmagát pedig agyonlőtte*.

A két véres eset között azért van szoros összefüggés, mert e a *Szivák Jullanna hitese felesége Kovács György csabai sütőmesternek*, de másfél éve szétváltan élnek. *Kovács György* elkergetvén a háztól feleségét, összeállott és közös háztartásban együtt élt nevelt leányával, *Karasai Veronával*.

A nevelő-apa és leánya között gyakori volt az összeshó'alkozás, ami természetellenes együttélésüknek volt fo'yománya. A viszony annyira elmérgesedett közöttük, hogy az asszony a mult hajnalban *revolverből lelőtte Kovács Györgyöt*. A golyó *Kovács* hátába furódott. A gyulai közkórházba szállították, ahol megoperálták és eltávolították testéből a golyót.

Az erkölestenlétségű és természetellenes együttélésekből származó véres tragédiákban Csabán is, Orosházán is szigorú vizsgálatot indított a hatóság, hogy kikutassák az egy időben lejátszódtott drámák között az összefüggést.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: *Yvonne de Traville* hangversenye. *Urak estélye*, vigjáték. (Bérletszünet A. Főlemeit helyarákkal.)

Vasárnap: Délután: *Sabin nők elrablása*, bohózat. Este: *Gül-Baba*, operett. (Bérlet B.)

* *Yvonne de Traville* hangversenye. Holnap, szombaton bucsuzik el az aradi közönségtől *Yvonne de Traville*, amidőn ének-művészetének legközvetlenebb és legcsodálatosabb megnyilatkozásaiban lesz része a közönségnek. Önálló ének-számokat és opera-áriákat fog előadni s akik ismerik az ő bámulatos tehetségét, azok bizonyára értékelni tudják a szombati est jelentőségét. A hangversenyt az *Egy kis vihar* című vigjáték előzi meg. Ezután a koncert első számául *Thomas Hamlet* című operájából *Ofélia* örülési jelenetének nagy áriáját énekli el *Traville*, zenekari kísérettel. Ő, perc szünet múlva a *Villanelle-t* adja elő, ismét a zenekar kísérete mellett. Sorra kerül ezután az *Urak estélye* című vigjáték. A hangverseny utolsó száma a *Lakmé* című opera nagy áriája lesz. Végezetül magyar szöveggel a legszebb magyar dalok egyikét: *A kesergő leányt* énekli el *Traville*, hogy ezzel is bizonyítsa, mennyire szereti Aradot. Bizonyos, hogy a művésznő ének-számai zajos tet-széanylvánítások fogják kísérni. *Traville* — érthetően és joggal — számol is erre és mint értesülünk, műsorát két legkedvencebb angol dalal is fogja megénekelni, amelyeket zongorakísérettel ad elő.

* Vasárnapi előadások. A legkacagtatóbb bohózatok egyikét, a *Sabin nők elrablását* ismét színpadra hozzák vasárnap délután, mérsékelt hely-árrakkal. A régi szereposztás csak annyiban változik, hogy *Biró Irén* szerepét *H. Harmath Józsa* játssza. A darabban kitűnő szerepe van *Nyárai* nak, akinek a ripac-doktor valóságos kabinetalkitása. Este a *Gül-Babát* adják, a főszerepekben *Sz. Rontay Boriska*, *Földi Károly*,

Zsigmond Anna, *Hunyadi József*, *Ladislav és Kulcsárral*.

* Utazás egy színház körül. *Szeged*-ről jelentik: Az a hír, hogy *Makó Lajos* igazgató és *Palágyi Lajos*, a színház tagja között tárgyalások folynak azért, hogy a színház bérletét és igazgatását a művész az igazgatótól átvegye, élénk érdeklődést keltett. A színházigazgató ugyan nyilatkozott, hogy ezeket a tárgyalásokat megszakította, de ezt a nyilatkozatot megcáfolják maguk a tények. A színházátadás ügyében *Makó Lajos* és *Palágyi Lajos* tovább tárgyalnak s az újabb tárgyalások eredménye az, hogy a szegedi színházat 1907. virágvasárnapjától kezdve már *Makó Lajos* nem lesz hajlandó igazgató!

* *Babli Akiba* mondását: nincs többé új a nap alatt, megcáfolja az *Érdekes Könyvtár* (Rejtvény-világ) szepirodalmi folyóira, mel nek, érdekes tartalma dacára, a éfizetési ára egész évre, eddig nem létezett, csak 2 korona. A legközelebb megjelenő újságot bárkinek ingyen küldi meg az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatala Budapest, V, Kaimán-utca 2.

* Egy kanadai mecenás. Figyelemreméltó le-vél jött mostanában *Mednyánszky László* báró festőművészhez *Hamiltonból*, Kanadából. A level angol embertől való, aki egy természeti tanulmányt rendelt meg *Mednyánszky* nak. Mint írja, csonkának érezné gyűjteményét, ha hiányznék belőle *Mednyánszky-kép*. Nagy sikere ez *Mednyánszky* kiváló művészetének, amelynek értékével minden műértő rag tisztaban van külföldben, de mindenesetre érdekes, hogy a magyar művészet iránt immár a világ egyik távoli pontján is érdeklődnek.

Kirakatrablás a korszón.

Kétszázötven aranygyűrűt loptak.

Az éber rendőrség.

— *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, november 23

Olyan szenzációja volt ma délután az *Andrássy-térnek*, amely hosszú idő óta nem fordult elő Aradon. Eddig ismeretlen tettesek, ugyszólván fényes nappal, a járőreket szemeláttára kirabolták egy ékszerész üzlet kirakatát és prédájukkal nyomtalanul odébb álltak. Valószínű, hogy a betörők azonosak a tegnap éjjeli szegedi betörés tettesével és ezért hibás az aradi rendőrség is, amely — mint alább kitűnik — elmulasztotta a köteles gondosságot. Az eset részletei a következők:

Ma délután öt óra tájban nagy népcso-dulet támadt a korszón *Kun József* ékszerész üzlete előtt, amely az *Andrássy-téri* *Rainhart-féle* házban van. A csődületnek az volt az oka hogy az üzlet egyik kirakatának alsó része, amelyben kevésbé előbb mintegy kétszázötven aranygyűrű volt kitéve, teljesen üresen állott. Az üzlet tulajdonosa, *Kun József*, aki mássem sejtve, üzletében tartózkodott, a csődületre kijött a boltja elé, ahol több ismerőse azzal a kérdéssel fordult hozzá, hogy nem rabolták-e ki kirakatát? *Kun* meglepetve fordult ekkor kirakata felé és megdöbbenve konstataálta, hogy a kirakatra tett összes gyűrű hiányzik. Megvizsgálta a kirakat ablakát: és megállapította, hogy ez be van zárva és hogy a betörők álkulcsal nyitották ki.

Kun ezután a rendőrségre sietett, ahol az éppen jelenlevő *Greén Nándor* tb. főkapitány-nak jelentést tett a beérésről. *Greén* kapitány rögtön a helyszínére ment és megvizsgálta a kirakatot, majd pedig utasítást adott ki a detektíveknek a tettesek kikutatására.

Hogy sikerül-e az ismeretlen betörőket Ara-

don kézrekeríteni, az egyelőre a jövő titka. Az bizonyos, hogy a betörők *többen voltak*, mert egy ember nem merete volna a nap legélénkebb szakában, a népes korzón ezt a nagy vakmerőségre válló tettet elkövetni.

Bizonyos azonban még más is. Az, hogy a rendőrség, ha akaratlanul is, de némi részben okozója a betörésnek. Ma reggel ugyanis a szegedi főkapitányságtól távirat érkezett, amelyben értesítették az aradi rendőrséget, hogy tegnap és tegnapelőtt éjszaka két szegedi ékszerüzletben nagy betörés történt, amelynek tettesei valószínűleg *Arad felé vették útjukat*. Ismeretlen tettesek tegnap éjjel betörték a *Fischer Testvérek* szegedi ékszerész üzletébe és onnan mintegy négyezer korona értékű ékszert: aranyórákat, láncokat, gyűrűket, fűgöket és más értéktárgyakat vittek el. Tegnapelőtt pedig a *Vince*-féle ékszerüzletet rabolták ki az ismeretlen betörők, ugyanilyen körülmények között.

Az aradi rendőrség tudott ezekről az esetekről és arról is értesítve volt, hogy a betörők Aradra menekültek, kötelessége lett volna tehát az összes aradi ékszerészeket *óvatosságra inteni*. Ezt azonban az illetékes közeg elmulasztotta, állítólag azzal a kijelentéssel, hogy *Aradon ilyen esetek nem történhetnek meg*... Most persze börtölük a tettesek nyomát. Azóta valószínűleg tal vannak a hetedik háttérben.

Kun József kára, a saját bevallása szerint, *össz. korona*, amely azonban biztosítás révén megtérül.

A korcsmáros ur kortese.

Egy lemaradt esabai jelölt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 23.

Nagy feltűnést keltett nemrégiben a kuria ítélete, amelyvel a békéscsabai választást s ezzel együtt a megválasztott képviselőnek, *Achim L. Andrásnak* mandátumát megsemmisítette s Achim választói jogát egy évre fel függesztette. A megüresedett választói kerületben erős harc indult meg a mandátumért. A jelöltek közül elsőbbsen *Pető Sándor dr.* fővárosi ügyvéd lépett fel. Nyomozan utána *Lukács János* budapesti korcsmáros is jelöltetni akarta magát függetlenségi és 48-as programmal. Igaz, hogy Csacához semmi köze sem volt s ott egy leiket se ismert, de elég jogcímenek tartotta a képviselőiségre azt, hogy ő korcsmáros és pénze van.

Mivel teljesen ismeretlen volt Békéscsabán, keresett egy embert, aki az ő jelöltetését keresztülvigye. A Pannónia-kávéházban *Kardos Klein* Ármio kereskedelmi utazó ajánkozott arra, hogy ő majd bevezeti Lukács jelöltetését Békéscsabán. Mindössze 200 koronát kapott Kardos, a megbízója pedig várt néhány napig s aztán leutazott maga is Békéscsabára. Azt hitte, hogy már mint jelöltet ünnepélyesen fogják fogadni, de keserűen csalódott. A békéscsabaiak alig tudtak Lukácsnak csak a létezéséről is, nem láttak az új jelöltnek egy plakátját se, amiből azt következtette, hogy embere ott se járt s a pénzt egyéb passzióira költötte el.

Lukács ezért följelentette *csalás* miatt Kardos Ármiot, aki ma állt törvényt *Polanyi dr.* budapesti büntető a járásbíró előtt. A vádított nem tagadta, hogy csakugyan kapott a választás érdekében való ajánlásra pénzt.

— Mennyi volt ez az összeg?

— Az a 200 korona, amit *Lukács is csak úgy kapott ajánlástól költségekre Szemeró Miklóstól.*

— Miért Szemerótól?

— Mert ígért neki. Lukács megleste a lövésnyről jövet és átadott neki kétszáz koronát.

— És mit tett ön a pénzzel?

— Lentaztam Békéscsabára, még pedig nem is egyedül, hanem *Bányász* Henrikkel s mert ott négy napot töltöttünk, persze elfogyott a pénz. Eredményt nem mutathattunk fel, de csak azért, mert nem Lukács lett a koalíció jelöltje.

— Lukács azt panaszolja, hogy ön még egy plakátot se nyomtatott.

— Ezt nem is tehettem. Mert én csak nem beszélhetek a választók nevében. Plakátokat csak maguk a választók csinálhattak volna.

— Szóval, felélte a pénzt?

— Igen, másodnagammal.

Kihallgatták ezután magát a panaszost s amint véget ért a bizonyítás, a bíró *felmentő* ítéletet hozott. A megokolás az, hogy a panaszolt esetben nem lehet szó ravasz fondorlatról.

A kicsapott kispap büne.

Megrontott fiugyermekek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 23

Budapestről érkezik a híre, hogy főháborító bűnds üzelméről rántotta le a leplet egy megkínzott, betegség gyötörte kis fiú, aki szerencsétlen merta ékáu esett egy beteg életű ember erkölcsstelen vágyakozásának. A merénylő — egy *elcsapott kispap* — urdok bűnének elkövetése után megszökött és most körözi a hatóság, hogy bíróság elé állítsa az apró fiugyermekek leiketlen megrontóját.

A főháborító esetről, amely még visszatartoztatott a debrecenié, az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Németh László 12 éves gimnázista az Üllői ut 97. számú házában lakik edes anyjánál, *Németh Vendélné* születésnőnél. A fiú naponként iskolatársával játszodozni szokott a Ludovika-kerében, ahol dé utánoként megjelent közöttük egy barotvált képű fatalembert, közölük keveredett és ajándékokkal halmozta el őket. *Barabás* István ez a barátságos fiatal ember, akit undorító üzelmek miatt a szeména riumból eltávolítottak.

Barabás István szombaton délután szokása szerint megjelent a Ludoviceum kerijében és beszélgetést kezdett az ott játszodozó iskolásokkal, közölük *Németh* Lászlóval, akit azután sétálni is hívott. Seta közben a *Gilérthegyre* hívta a kis gimnázistát, de az félvén a rossz időtől, visszautasította a meghívást. A kicsapott kispap ekkor azt ajánlotta, hogy menjenek a Rudasfürdőbe. Etre már örömmel ráállt a kis fiú és hálalkodva elvezette magát *Barabás* Istvánnal Budára. A fürdőben azután telje. vehemenciával fölbredt *Barabás* Istvánban beteges vágya, hatalmába kerítette a mitsem sejtő fiut és durva bestialitással meggyötörte az ártatlan gyermeket.

A 12 éves fiú a fürdőből betegesen megrontva vánszorgott haza, ahol anyjának elmondta, hogy mi történt vele. Az anya rögtön a rendőrségre sietett, ahol zokogva és könyök között följelentést tett gyermeke megrontója ellen. A rendőrség jegyzőkönyvet vett föl az esetről és azonnal elhívatta *Várady* László dr. rendőrorvost, hogy megvizsgálja a kis fiut. Az orvosi vizsgálat beigazolta a gimnázista elbeszélését s megállapította a megrontást, mire a fiut rögtön orvosi gyógykezelés alá vették.

A megindított rendőri nyomozás szerint *Barabás* István még a tett elkövetése napján *Szombathelyre* sötét. Azonnal táviratoztak a

szombathelyi rendőrségnek, hogy tartóztassa le a vadállatias fiatalembert, de eddig még nem sikerült kézrekeríteni. A nyomozás megállapította azt is, hogy az eltűnt a többi fiukat is megkörnyékezte és hogy a kicsapott kispap leiket több hasonló bűncselekmény terhel.

Csak titokban...

*

Szenzáció a torony alatt.

Arad, november 23.

Tegnapelőtt történt, hogy lé ekszakadva rohant be a szerkesztőségbe egyik — a redakción kívül közkedveltségnek örvendő — külső munkatársunk, aki rendszerint szenzációkban utazik, de sohasem potyára, még féljegygyel sem, mert mindig megadja az árát. Berontott, lihegett, odaállt a segédszerkesztő asztala elé és szólt:

— Ismét egy szenzációs eset! De most nem olyan, hanem amolyan! Ismerik kérem a koronás Aranka esetét?

— Pszt, a szomszéd szobában hölgyek vannak. Küönben is ez nem szenzáció. Régen történt — választott a segédszerkesztő és egyuttal megmutatta, hogy merre van a kijárat.

Pont ur (mert így hívják őt) szabadkozott:

— Bocsánat, most nem erről, hanem egy *aradi* koronás esetről van szó.

— Aranka eset Aradon? Ez már szenzáció. Beszéljen Pont ur, beszéljen.

Lázasan vártuk a részleteket. A legtompább fülű munkatárs zokot vett e ő, meghegyezte a fülét és úgy hallgatta. Pont ur lihegett, brühögött, csámcsogott és titokzatosan szólt:

— A városházán uraim... a városbázán... Most folyik rendőri asszisztencia mellett.

— Ugyan ne izéljen!

— De izé nek, becsületzavamra izé nek...

Az előbb fel akartam menni a városháza tanács-termébe. Felmentem, de be volt zárva az ajtó. Pedig *Kádás* Kálmán egészségére esküszöm, hogy hangokat hallottam. Egy ideig tanácstalanul álltam, majd hirtelen elhatározással és lihajlással benéztem a kulcslyukon keresztül. Amit láttam, az nagyszerűen megdöbbentő volt. Láttam *Institoris* Kálmán' láttam *Kádást*, láttam vagy harminc városatyát. A polgármester a főjegyző fölé hajolt, a főjegyző a polgármester felé. A városatyák is sugták bugtak, hajoltak, hajlongtak. Sajnos csak fölig láttam őket. Hogy mi történt az asztal alatt, azt nem tudom.

— És mi köze ennek a koronás Aranka esetéhez? — kérdezte naivul a meghegyezett fülű munkatára.

— Bru-hu hu! -- nevetett Pont ur. — Brühühühü, brahahaha... tudam, hogy nem értik — és elrohant.

Erohant és itt hagyott bennünket az íróasztalnál. A segédszerkesztő csakhamar kiadta a parancsot:

— Csámcsogh, rohanjon a városházára.

Csámcsogh négykézláb rohant. Sajnos, későn érkezett. Nem volt már fenn senki, csak *János*, a szolgál. Megfogta.

— Az előbb volt itt valami?

— Igen; az urak tanácskoztak.

— Miért? Minek? Meddig?

— Nem tudom. Nagyon bezárkoztak. Bezárták mind a három ajtó.

— Nem nézett be a kulcslyukon?

— Nem.

— Mért nem?

— Ráparancsoltak, hogy vigyázzak és ne erőszek be senkit.

— Nem hallott koronákat csengeni?

— Nem.

— Ezt se hallotta, hogy Arankának szólnak valakit?

— Ezt se.

— E'ég! — szólt Csámcsogh és rohant vissza a redakcióba.

Titokzatos arccal referált a segédszerkesztőknek.

— Ne mondja! — kiáltott fel ez némi szűnet után. — Különbem nem is olyan lehetetlen. De ide jó orr kell. Rácsogh, csatlakozzék Csámcsoghhoz.

Ketten aztán kikutattak minden zugot a város-házán és végre megtalálták Zubor Andort. Emondták neki az esetet. Zubor felfregő kacagást rendezett és megadta a felvilágosítást:

— A polgármester ur ma vagy harminc bizottsági tagot hívott meg bizalmas értekezletre a szombati rendkívüli közgyűlés tárgyában. Azér, zárták be az ajtót és azért suttogtak, hogy idegen fül ne hallhassa meg a bizalmas beszélgetést. Az értekezlet tudnillik titkos volt.

Ime, a tiszta tényállás. A polgármester ur titkos értekezletet hívott össze, hogy instruáljon és in formáljon vagy harminc városlátót. Annyira titkos vala az az értekezlet, hogy a sajtót is kizárták, de kizártak még vagy száz városi lakost is, akik esetleg még le is szavazhatják a titkos ülés határozatát. Ime, a legujabb mód, amelylyel nálunk a közügyeket intézik. Megalkotották a „Csak titokban” című asztaltársaságot, mert hát a város angy is szegény vívmányokban.

A magunk részéről egyáltalán nem volna kifogásunk a titokban való működés ellen, de csak a következő feltételek mellett nem:

1. Építsék fel a tűzérkaszárnnyát — titokban.
2. Nem különben a vashidakat — titokban.
3. Ugyisintén a villamos vasutat — titokban.
4. Váltsák meg a vízvezetékét — titokban.
5. Tegyék modern városá Aradot — titokban.
6. Hozzanak friss szellemet a városházára — titokban.
7. Engedjék el a pótdót — titokban.

Tegyék meg mindezt titokban. Ha a „Csak titokban” című asztaltársaság megalapítói erre titokban vállalkoznak, úgy nincs kifogásunk a titkos gyűlékezések ellen, ellenben hála közönetet mondunk érte — titokban, sőt ha úgy akarják nyilvánosan is, mert mi nem csinálunk semmit — titokban...

A kulturpalota építés előtt.

Az első tizezer koronás részlet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Az aradi kulturpalota ügye hatalmas lépéssel jutott előre. A vallás- és oktatásügyi miniszterium tizezer koronát utalványozott az aradi kir. adóhivatalnál Varjassy Árpád kir. tanácsosnak, a Kőlcsey-egyesület elnökeinek kezéhez, mint első évi részletét annak a százötvenezer korona hozzájárulásnak, amelyet a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének előterjesztése folytán tizenöt évi részletben fizet az állam.

Varjassy Árpád az összeget „Aradi kulturpalota építési alap” címen 5 százalékos kamatozás mellett gyűmölcsözőleg elhelyezte a Kőlcsey-egyesület legközelebbi választmányi ülésének be fogja jelenteni, hogy most már a további teendőket foganatosítani lehessen.

Tudvalevő, hogy a kulturpalota ügyét a Kőlcsey-egyesület kezdeményezte és készítette elő, edáig vivén a dolgokat, hogy Aradváros közönsége elhatározta, miszerint elfogadja városi tulajdonul az egyesület muzeumait, könyvtárait és egyéb gyűjteményeit, gondoskodik azok fenntartásáról s méltó elhelyezésükre palotát épít, ha annak építési költségeihez a fele részszel a kultuszminiszterium hozzájárul. Ugyanakkor különböző forrásokból egyszázharmincezer koronát szavazott meg a város közgyűlése e célra s a belügyminiszter e határozato-

kat a közbevetett felebbezés dacára jóváhagyta. Aradvármegye huszezer koronát szavazott meg s most meg van az állam hozzájárulása is, ennél fogva a város és a Kőlcsey-egyesület most már neki láthatnak a kulturpalota létesítésének.

A palotának Szántay Lajos által készített, a városi közgyűlés által elfogadott és a muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége által legnagyobb dicsérettel illetett tervein némi módosításokat kell eszközölni a muzeumok főfelügyelős gének kívánságára s e célból a városi tanács e terveket kiadta a Kőlcsey-egyesületnek. A tervek most Szántaynál vannak s mielőtt szükségesekkel a műépítész elkészül, a Kőlcsey-egyesület azonnal felterjeszti azokat a városháza oly célból, hogy a palota helye kijelöltessék, az építésként a hozott határozatok és a kultuszminiszter döntése alapján beszerzése eszközöltessék és az építési részlettervek kidolgozása, mely az árlejtések megtartása iránt a től folyamán minden intézkedés meglegyen tehető.

Előléptetett aradi vasutasok.

A régi protekciós rendszer.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Ma került nyilvánosságra a vasutasok novemberi előléptetése és dacára annak, hogy maguk a vasutasok már napok előtt nagyrészt tudták az eredményt, mégis sok tekintetben meglepetést keltett a Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter által ma közzétett hosszú névsor.

Mert hosszú ez a névsor, de mégse elég hosszú és épen az lepte meg kellemetlenül a vasutasokat, hogy a miniszterium élén csak a személy változott, de a rendszer változatlan ma is a régi rossz! És annál kellemetlenebb a meglepetés a vasutasokra, mert erősen bíztak benne, hogy a koalíciós vezérek, akik ellenzéki korunkban mindig a vasutasok pártját fogták és eget-fődet ígértek nekik, — most, hogy komanyra jutottak, bizonyára beváltják ígéreteiket és nemcsak a vasutasok fizetését fogják véglegesen rendezni, de a türheterlen protekciós előléptetési rendszer helyébe is igazságos és méltányos rendszert állítanak. De csalódtak a vasutasok. Sokkal többen érdemelték és várják az előléptetést, mint ahányan a megkapják. Az előléptettek és kinevezettek között nagy számmal vannak az aradi üzletvezetők és területtől is, akiknek névsorát az új fizetési osztály és fokozat megjelölésével, alább adjuk. November 1-től számítandólag előléptek és kinevezettek.

A II. fiz. osztály 2-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 1-ső fokozatába: Kosztolányi Béla felügyelő.

A IV. fiz. osztály 1-ső fokozatából a III. fiz. osztály 3-ik fokozatába: Gulácsy Lajos és Petranyi János főellenőrök.

A IV. fiz. osztály 2-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 1-ső fokozatába: Adler Samu, Weil József, Polgár Sándor, Papp Mózes mérnök, Biro Nándor, Ács Géza, Osvald János, Major János, Komáromy Elek ellenőrök, Saendványi Elek hivatalnok.

A IV. fiz. osztály 3-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 2-ik fokozatába: Bachó János hivatalnok, Nagy Sándor, Tausch Rezső, Törnyai János, Kovács József, Hittel Dénes, Csák István ellenőrök, Waller József mérnök.

Az V. fiz. osztály 1-ső fokozatából a IV. fiz. osztály 3-ik fokozatába: Rummy Mihály, Mayer János hivatalnokok ellenőrök.

Az V. fiz. osztály 2-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 1-ső fokozatába: Balassa (Blascka) Ernő, Mendlik Béla hivatalnokok, Éber Nándor számtiszt, Erdős Mór, Farkas Lajos mérnök.

Az V. fiz. osztály 3-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 2-ik fokozatába: Szántó Sándor hivatalnok, Bocz Károly, Hosztiák Cyrill János, Weltmann Henrik, Renner Oszkár mérnök.

A VI. fiz. osztály 1-ső fokozatából az V. fiz. osztály 3-ik fokozatába: Themes Rezső számtiszt.

A VI. fiz. osztály 2-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 1-ső fokozatába: Ritt Gyula, Sine József számtisztek, Schmidt János, Tallós Zoltán hivatalnokok.

Az állítottak körében a következő kinevezések és előléptetések történtek:

A II. fiz. osztály 2-ik fokozatából ugyan-ezen osztály 1-ső fokozatába: Vetlányi Antal távirtda felügyelő, Gerő Sándor irodaaltiszt, Nickl Antal mozdonyfelügyelő.

A III. fiz. osztály 1-ső fokozatából a II. fiz. osztály 3-ik fokozatába: Tarr Sándor, Kammenik Antal mozdonyfelügyelőkké, Lenhardt Ede irodaaltiszt művezetővé.

MULATSÁGOK.

(=) Estély Lippán. Emleltük már, hogy a lippai izraelita nőgyűlés folyó hó 25-én, vasárnap délután 5 órakor a József főherceg szálloda nagytermében jótékony célú műkedvelői előadást tart. Az estély műsora a következő:

1. Ouverture poe et payson, Suppetól, előadják: Destal Theofil, Moravitz Károly. Lendvinka János és Pálfi József, zongorán kísérik: Panek Aurora és Balász Margit. 2. Segítség, elbeszélés előadja: Weissberger Rezső. 3. A pusztai sir, Heiszt W. től, Vilja dal, a Vig özevegy operettből, éneki: Panek Aurora, zongorán kíséri: Spitzer Ibolya. 4. A döntő pillanat, monológ, előadja: Schaffer Hajnalka. 5. Scherzo II., Chopin op. 31, zongorán előadja: Balász Margit.

A delegáció fogadása.

Fejérváry a királynál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

A király ma délben két órák külön kihallgatáson fogadta Fejérváry Géza báró tábornaszernagyot, a magyar darabont-gárda kapitányát.

A félhivatalos M—g e kihallgatáshoz a következő kommentárt fűzi:

Fejérváry Géza báró az igazságügyi bizottság tanácskozásainak hallatára az uralkodóhoz fordult és nála keresett menedéket az országgyűlés lesújtó határozata ellenében. A képviselőház azonban semmi körülmények közt sem fog elállani attól, hogy méltó megtorlásban részesítse Fejérváryék áruló tetteit.

Visontai Soma nagyértékű elaborátumát most egy albizottság fogja beható tárgyalás alá venni, miután a kötetekre terjedő műből a parlament elé terjesztendő anyagot részletesen meg kell állapítani. De a bizottság nem hajlandó arra, hogy a legélesebb megrovástól elálljon. E tekintetben Visontai indítványa ma is hiven fejezi ki a bizottság véleményét s épen ezért a bizottság tegnapi ülésén általánosan el is fogadták. Az albizottságot csak a részletek megállapítására küldték ki.

A magyar delegáció vasárnap délben 12 órakor ülést tart, délután három órakor pedig a király fogadja a budai királyi palotában. A delegáció tagjai a királyi várak fehér termében gyűnek össze, ahonnan Apponyi Lajos gróf udvarnagy a kihallgatási terembe vezeti őket. Itt félkörben foglalnak állást a trón előtt, amely körül a közös és a magyar miniszterek,

Apponyi Sándor gróf főkamarmester, Fejérváry Géza báró gardakapitány és Paar Ede gróf főhadsegéd fognak állani. A delegáció elnöke a királyhoz beszédet intéz, amelyre ő felsége válaszol.

A függetlenségi párt mai értekezletén a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál Wekerle Sándor több felszólalásra kijelentette, hogy még a most kezdődő három éves adóciklus lejáratá előtt be-terjesztheti javaslatát az adóreformról, amely a kisemberek helyzetén lényegesen könnyíteni fog. A pálinkamérések bezárása vasárnap délelőtti 10. órától kezdve a közel jövő kérdése. Az ebadó eltörlését nem helyesli.

Polónyi Géza az iszákosság erkölcsrontó hatásáról beszél és rámutat arra a visszásságra, hogy a bortermelő sok helyen három ízben kénytelen egy és ugyanazon terméke után az adót megfizetni.

A pénzügyi tárca költségvetése után az igazságügyiét is elfogadták.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egyesületének aradi fiókja f. hó 25-én a Ferenc tér 6 szám alatti egyleti helyiségében tagdíjbefizetést eszközöl, melyre ezúttal is a hátralékos tagok figyelmét azzal hívom fel, hogy tagdíjaikat e napon okvetlen kifizessék, ellenben, sajnálatunkra ugyan, de az egyletből törölni leszünk kénytelenek. Új tagok felvétel végett jelentkezhetnek Tömör Lajos elnök.

Egy aradi tanár tragédiája.

Katedráról a kórházba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Az aradi görög keleti szemináriumában ma szomorú esemény történt. Az intézet egyik nagyképzettségű tanárán, aki csak rövid ideje tanít Aradon, ma délelőtt előadás közben kitért a téboly. Bratu Aurél tanárt szeptember havában helyezték át Aradra Nagy-Szebenből, ahol a felsőbb leányiskola tanára volt. A fiatal tanárt kiváló matematikai és természettudományi tudása a legkiválóbb tanárok sorába emelték. Tudós volt, akit ambíciója nagyobb problémának megoldására sarkalt. Szinte pihenés nélkül, lázasan dolgozott éjjel-nappal.

A megerőltető munkálkodás sajnos, teljesen megtörte a fiatal, életerős ember idegét. Az utóbbi időben sokat panaszkodott fejfájásról és két nap óta tanártársai is feltűnő idegességet állapítottak meg rajta. Az elmebaj ma délelőtt tört ki a szerencsétlen emberen. Tíz órakor megkezdte rendes óráját a harmadik osztályban. Egyideig nyugodtan tanított, tizenegy óra tájban hirtelen felugrott helyéről és zavaros, érthetetlen szavakat kiabált, majd pedig dühöngeni, toporzékolni kezdett és minden kezügyébe eső tárgyat a fő dhöz vágott.

Tanítványai nehez küzdelem után megfőkezték a szerencsétlen embert. Nyomban telefonáltak Demján Aurél dr. intézeti orvosért, aki elszállította a szerencsétlen embert a kórházba.

Bratut a kórházban egyelőre megfigyelés alá helyezték. Ha állapota rövid időn belül nem javul, úgy felszállítják valamelyik elmeegógyintézetbe.

SPORT.

+ Tornászok estélye. Az Aradi Tornaszeget a közel napokan lefolyt házverseny emlékére és az ujonnan belépett tagok tiszteletére ma este a Központi Szállóban társasvacsorát rendez, melyre az egyesület összes tagjait meghívhatnak. Az estély 8 órakor kezdődik. Etkezés étlap szerint.

HIREK.

Köpenieki mintára.

Arad, november 23.

A köpenieki zsánerben betörést követtek el ma Aradon. Uniformis nincs a dologban, de ugyanaz a furfang intézte, mint a kapitánynak öltözött suszter bravurját. A város legforgalmasabb útján, az Andrassy téren, fél öt óra tájban, amikor a korzó népesedni kezd: kifosztották az egyik ékszerüzlet kirakatát. A tetteseknek semmi erőszakra nem volt szükségük. Egyszerűen álkulcsossal kinyitották a kirakatot s flegmatikusan szedegették ki belőle a gyűrűs tokokat, skatulyákat. Bizonyára százan is látták; de aki látta, mind azt hitte, hogy az üzlet emberei, akik a kirakat dolgait beszedik. Ki gondolna arra, hogy fényes nappal, délután 5 órakor, a korzón tolvajok fosztogatnak?

Az eset különben Aradon nincs példa nélkül. Körülbelül tizenkét-tizenhárom év előtt még ennél is merészebb dolog történt. Nehányan még emlékezni fognak rá, amikor Wallfisch Armin banküzletének kirakatából valaki déltájban kiszedegette az aranyakat, meg az értékpapirokat. Aki látta, a legtermészetesebb dolognak találhatta, hogy délidőben az üzlet valamelyik alkalmazottja beszedi a kirakat tartalmát. S hogy az ilyen rendszerű lopásnál a tolvajnak a biztos menedékre is kitűnő alkalma van, mutatja, hogy a Wallfisch-üzlet kifosztója azóta se került meg. Sőt megtörtént még azután is — pár év előtt, hogy ugyancsak a déli órákban álkulcsokkal kinyitottak egy pár aradi üzletet, elemelve a pénzesfiokok tartalmát.

Az eset tehát olyan, hogy ellene bajos védekezni. A jelen esetben a rendőrséget azonban mégis megrovandó mulasztás terheli. Szegeden ugyanis egy hét óta több, hasonló módon elkövetett ékszerlopás történt. A szegedi rendőrség a tettes kikutatására megkereste az aradit is; ez utóbbi tehát tudomást szerzett azokról. Miután az ilyen betörő társaságok nem igen szokták egy városra szorítani tevékenységüket, a rendőrségnek fokozott óvatosságra kellett volna inteni az aradi ékszerészeket. Ez, úgy tudjuk, nem történt meg. Nagyobb elővigyázat mellett kevesebb lehetőség lett volna az ékszerlopásnak.

S van még valami, ami a rendőrségre tartozik. Az utóbbi időben harmad-negyedszer van szenzációja a korzónak, amikor a járókelők hiába szöghajtanak rendőr után. Tudjuk, hogy nem lehet minden bolt elé rendőrt állítani. De a korzó idején a titkos rendőrök szolgálatát be lehet úgy

osztani, hogy azok a gyanus jelenségeket figyelemmel tarthassák. Lehet, hogy ma is járnak titkos rendőrök a korzón; nos, ha járnak, nagyobb rendőri hivatottsággal kellene a szemüket nyitva tartani. Mert a járókelő csakugyan nem törődhetik azzal, hogy ki nyitja ki az ékszerkirakatot, de a titkosrendőr, aki hivatásánál fogva ugyanis sokszor fordul meg az ékszerboltokban, könnyen észreveheti, ha illetéktelen kéz nyúl oda.

— A hadügyminiszter Budapesten. Bécs-ből táviratozzák: Schönauich hadügyminiszter ma délután Budapestre utazott a delegációk tárgyalásaira.

— Az Andrassy szobor leleplezése. Budapest-ről táviratozzák: Gromon Dezső báró, a közmunkák tanácsának elnöke ma délelőtt hosszabban tárgyalta Wekerle Sándor miniszterelnökkel az Andrassy szobor leleplezése tárgyában. A tanácskozáson megállapították az ünnepség sorrendjét és elhatározták, hogy megkérlik a királyt, függessze föl az ünnepség napjára az Ottó főhercegért elrendelt udvari gyászt, hogy az urak színes díszmagyarban jelenhessenek meg. A leleplezés december 2-án lesz.

— A kuriai bíráskodás reformja. Vavrik Bé a kuriai tanácselnök, aki egyszermind a kuria választási ügyekben bíráskodó tanácsai egyikének az elnöke, a Pester Lloyd mai számában vezércikkben ismerteti azt a novellatervezetet, melyet az igazságügyi kormány a választási bíráskodásról szóló törvényhez készített. Vavrik, akinek éveken át médjában volt a törvény hiányait megfigyelni, nagy szakavatottsággal szól hozzá a kérdéshez és helyesli a novellának azt az intézkedését, mely szerint a választási bíróság ezentul fele részben közigazgatási bírákból fog állani.

— Egyházi közgyűlés. Az aradi a. h. ev. egyház folyó hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a templomban, az 1907. évi kivétel és költségelőirányzat tárgyában közgyűlést tart és arra az egyház összes adófizelő tagjait ezennel meghívja. Az egyházi elnökség.

— Az aradi püspök Tenkén. Tenkéről jelentő tudósítónk: Papp I. János aradi gör. kelet. püspök tegnap Tenkére érkezett és ott megvizsgálta a görög keleti esperesi hivatalt, ahol mindent a legnagyobb rendben talált. Tenkén a püspök Ille Andor dr. ügyvéd vendége volt, akinek vendégszerető házánaál este a püspök tiszteletére fényes lakoma volt, amelyen részt vett Tenke egész intelligenciája.

— Az állami alkalmazottak létszáma. Érdekes kis füzetet osztottak szét ma a képviselőházban. A füzet kimutatja, hogy hány hivatalnokot tart el a magyar állam. E füzetből megtudjuk, hogy 1906-ban 238.068 volt az állami tisztviselők száma. Az 1907-iki költségvetésben ez a szám 247.432-re emelkedik, ami 9664 szaporulást jelent. Ha meg az 1904. évi tisztviselő-létszámmal hasonlítjuk össze a maikat, akkor ez a szaporodás 21.331. A miniszteriumok közt a létszám ekként oszlik meg: Miniszterelnökség 94. Őfelsége körüli miniszterium 23. Horvát 13. Belügyi 14.963. Pénzügyi 63.877. Kereskedelmi 123.822. Földmívelésügyi 11.567. Vallásügyi 14.222. Igazságügyi 15.282. Honvédelmi 4238. Legfőbb számszék 76. Közigazgatási bíróság 105.

— Házasságok. Kolb Andor aradi ipartestületi elnök hónap délután esküszik örök hűséget Schneberger Gizella kisasszonynak, Schneberger Albert tekintélyes aradi polgár bájos és kedves leányának. Tanúk lesznek Domány József és Zima Tibor.

Kiss Pál dr. előkelő makói ügyvéd, a „Makói Ujság” felelős szerkesztője, a pécsi anyakönyvvezető előtt házasságot kötött Bogya Ilona urhalgyel, a soproni színház volt drámai művésznőjével.

— A Vázsonyi-Bede affér. Budapest-ről táviratozzák: Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő és Bede Jób hírlapíró ismeretes afférjében a megbízottak, Pető Sándor, Bródy Ernő, Zboray Miklós és Hencz Károly országgyűlési képviselők ma folytatták a tárgyalást. Vázsonyi megbízottal kijelentették felük nevében, hogy Vázsonyi ismert elvi álláspontjánál fogva nem ad lovagias elégtételt, mert ő mint a fővárosi bizottság többségének egyik vezére jogosítva volt felelni a P. H. támadására és így Bedének jogában áll a saját állításának valótlanságáról bíról uton vagy más uton tudomást szereznie. Bede segédét ezt a választ a lovagias elégtételadás megtagadásának tekintvén, az ügyet a maguk részéről befejezettnek nyilvánították.

— Drágasági pótlék. Az aradi Széchenyi-gőzmalom igazgatósága ma Kintzig János elnök indítványára elhatározta, hogy a vállalat tisztviselőinek fizetésük tíz százalékát drágasági pótlék címén kiutalja.

— Eljegyzés. Hoffmann Ernő nagyszentmiklósi fakereskedő eljegyezte Hirschfeld Ilonka kisasszonyt Déváról.

— Érdekes felolvasás. Lederer Simon államvasuti mérnök szombaton este 8 órakor érdekes felolvasást fog tartani a motorokról a Vasutas Szövetség helyiségében (Boros Bóni tér 16 I em. 9) A felolvasásra a tagokat és érdeklődőket ezúton hívja meg a Szövetség aradi vezetősége.

— Halálozások. Wally József nyug. őrnagy ma reggel, 72 éves korában Aradon meghalt. Özvegye szül. Toronyi Amália és rokonai gyászolják. Holnap délután fél 4 órakor temetik a Teleky utcán 25 sz. házból.

Román Robert aradi ácsmester fiatal felesége szül. Petykó Aranka 28 éves korában meghalt.

— Melyik a tyuk? A képviselőház folyosóján a hírlapírók közt ma humoros szóvitára adott alkalmat Sturm Albertnek, a féhivatos könyvatos szerkesztőjének belépése az alkotmánypartba. Idéztek magának, Sturm Albertnek közkeletűvé vált adományát, amely szól ekként: Ha a paraszt tyukot eszik, vagy a paraszt beteg, vagy a tyuk. E jóízű mondasból vonták le aztán a következtetést, hogy ha az alkotmánypart Sturm Albertet eszik: vagy az alkotmánypart beteg, vagy Sturm Albert. Egy másik új ágíró pedig ekként formulázta: Ha Sturm alkotmánypartot eszik vagy Sturm beteg, vagy az alkotmánypart. A rögtönzött konzillumnak véget vetett egy könyvatos újságíró, aki félhivatalosan kijelentette, még pedig illetékes helyről szerzett információ alapján, hogy úgy az alkotmánypart, mint Sturm kitűnő egészségnek örvendenek s hogy e köztük közül bármelyik is paraszt volna vagy tyuk: légből kapott, csófoltra nem érdemes és olyan dabszombot kórházmány, amelynek szerzőjét és terjesztését illetékes tényezők megnevezésére sem tartják érdemesnek.

— A köpenicki kapitány ügye. Berlin-ből jelentik: Mivel híre ment, hogy a köpenicki kapitány ügyében még ebben az esztendőben megtartják a törvényszéki tárgyalást, már most igen nagy a kereslet belépőjegyek iránt. A külföld legkülönbözőbb helyeiről is naponta érkeznek kérelmek eziránt, de eredményük aligha lesz, mert a rendelkezésre álló hely igen kicsiny.

— A tenorista drámája. Berlinben agyonlőtte magát egy huszonkilencéves tenorista, aki néhány nap alatt furcsa szerelmi tragédiát élte át. A fiatal művész néhány hét előtt vidéken szerepelt, ahol egy amerikai hölgygel ismerkedett meg. Hűves szerelem keletkezett ebből az ismeretségből. Tízennégy napig boldogan

élték, amikor az amerikai nő kérte a tenoristát, hogy utazzanak Berlinbe. Ez meg is történt és a két szerelmes egy fogadóba szállt. Két nap előtt reggel a tenorista arra ébredt, hogy a hölgy eltűnt a lakásból. Az asztalon levelet talált, melyben az amerikai nő bucsuzik tőle, elárulja neki, hogy néhány éve már férjnél van, két kis gyermeke van a házasságból és vágyódik utánuk. A levélhez me lékelve volt egy 22 000 márkáról szóló csekk, mely egy berlini bank címére szólt. Ez a fordulat annyira lesújtotta a tenoristát, hogy a csekket borítékba zárta, elküldötte a banknak, azután revolvert vásárolt és föbe lökte magát. A szerencsétlen ember nyomban meghalt.

— Mit tud egy igazolványos altiszt? A vármegyei utmesterek körében nagy feltűnést keltett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egyik legutóbbi rendelete az utmesterei állások betöltésére. A rendelet ugyanis, teljesen érthetetlenül, olyan előyben részesíti az igazolványos altiszteket, az utmesterei állás betöltésénél, hogy az már a nagyközönségre nézve is veszélyt rejt magában. A rendelet szerint ugyanis az utmesterei állások betöltésénél előnyben részesítendőek az igazolványos altisztek, még pedig akkor is, ha a két évfolyamból álló utmesterei tanfolyamból csak egy évet végeznek el. Ez különösen azokra nézve sérelmes, akik sikerrel elvégezték az utmesterei tanfolyamot és most állás nélkül maradnak, mert az üresedésben levő állásokat igazolványos altisztekkal töltik be, akik pedig tapasztalat szerint csak nagyon nehezen boldogulhatnak az utmesterei pályán. De valóságilag veszélyes is ez a rendelkezés, tekintettel arra a nagy felelősségre, mely az utmestert a közutak és hidak jó karban tartása körül terheli. Mert annyi bizonyos, hogy az altiszt igazolvány még nem jelenti azt, hogy tulajdonosa birtokában van azoknak az ismereteknek, amelyeket eddig csak az utmesterei kvalifikáció alapján megkívántak. Mint ért-sülünk, a nagyváradi utmesterei iskola hallgatói mozgalmat akarnak indítani az iránt, hogy az összes kvalifikált utmesterek irjanak fel a kereskedelemügyi miniszterhez a sérelmes intézkedés megváltoztatása céljából.

— Szenzációs szerelmi dráma Londonban. London-ból jelentik, hogy a lapok bárábokon foglalkoznak egy szerelmi drámával, amely tegnap éjjel a City egy szállodájában játszódott le. A szállodában egy fiatal francia pár szállt meg és nemsokára kétségbeesett kiáltások hallatszottak a szobájukból. A személyzet berontott s a fiatalembert a padlón fetrengve találta. Arca vitriollal volt leöntve s irtózatos sebei következtében nemsokára elvesztette eszméletét. Kint, hogy az áldozat André Delombre előkelő párisi mérnök, Paul Delombre volt kereskedelmi miniszter fia, akit kedvese vitriollal öntött le.

— Arad új díszje. A Boulevard des Capucines-on végjük magunkat, amikor a Közponi kávéház előtt járunk. Modern izlés ma a a felső, de hogy egy kávéházban ennyi izlést és ragyogást kifejtteni lehessen, arról laikus embernek fogalma alig lehet. Belépvén a gyönyörű kávéházi helyiségbe, egy jóleső érzés tart fogva, akár csak egy orchester összhangzó játékát hallaná az ember. A színharmónia szép zenéje ez. A berendezés oly fejlett és tökéletesen befejezett izlésre való, hogy teljes elismerés illeti előállítását. Nagy Lajos határt nem ismerő áldozatkészsége egy olyan impozáns, szép kávéházzal gazdagította Arad városát, melynek megtekintésére már eddig is igen sokan rándultak ide a messze idegenből. A Közponi kávéház minden darab butorában, műipari remeket képező csilláraitban, hatalmas képben, tükreiben, egész berendezésében hű mása a bécsi új Habsburg-kávéháznak. Magyarországon használaton keressük párját. Budapest, a „kávéházak városában” bizonyára vannak nagyobb helyiségek, de szebb aligha van. Lenzve Lőrinc cs. és kir. udv. szállító butorgyárából került ki a remek alkotás, amely minden esetre hivatva van a cég jó hírnevét öregbíteni.

— Letartóztatott gróf. A svéd arisztokracia egyik legismertebb, legkedveltebb tagját, Rosen Frigyes grófot, a kopenhágai rendőrség letartóztatta. A gróf történelmi érdemeiben gazdag család sarja, akit a svéd udvarnál is nagyon szívesen láttak, Oszkár király kegyeibe fogadta a népszerű mánást és vezető szerepet juttatott neki udvari ünnepélyek, bálók rendezésében. Rosen gróf a katonai pályát választotta és a testőr lovasságnál a kapitányi rangig emelkedett. A delli, szép embernek, szívügyekben is rendkívüli szerencséje volt és előkelő szerelméről sokat beszéltek a társaságokban. Most azonban Rosen gróf lezuhant a magas polcra. Vakmerő módon kártyázott és ez a szenvedélye olyan adósságokba sodorta, amiket nem tudott rendezni. Uzsorásokkal lépett összeköttetésbe, majd váltóhamisításokra vetemedt és több, az udvar körében élő mánás nevével visszaélt. Rosen gróf belekerülve a hálóba, melyből nem tudott szabadulni, a napokban megszökött. Kopenhága felé vette az útját, egy eddig ismeretlen hölgy követte és a dán főváros egyik előkelő szállodájában megszálltak. Rosen grófot itt érte utól a fátuma. A stockholmi rendőrség táviratilag értesítette a kopenhágai rendőrséget Rosen gróf szökéséről. A váltóhamisító mánást két detektív kereste fel a szállodában és hölgykísérője jelenlétében a grófot letartóztatták. A kihallgatás után a dán rendőrség a grófot visszautaztatta Stockholmba, ahol az eset óriási feltűnést keltett. Az elszökött mánást rengeteg tömeg várta a pályaudvaron.

— Adomány. Fränkl S. József fakereskedő, kinek Dekker Ödön, az öngyilkos vármegyei díjnok 6 koronájával adója maradt, kiadóbivalunk útján ma még 2 koronát adományozott a sorsüldözött családnak.

— Tengeri halvásár. A mai tengeri halvásár ép oly eredményes volt, mint az előzőek: négy métermázsas tengeri hal kelt el a régi áron. A vásár sikere arra indította a tanácsot, hogy ne csak pénteken, hanem vasárnap és áruszálláson tengeri halat és most vasárnap már kapható is lesz a kapós és olcsó tengeri hal.

— Kiváló finom ékszerek elsőrendű szabályozott valódi Genfi arany, ezüst és acél zsebórák ezüst tárgyak és éteszközök — I. rendű nehéz ezüstölt China ezüst tárgyak és éteszközök — Arad legelső és legrégibb ékszerjavítás és készítés szakkereskedő műhelye. Weinberger Ferenc Andrassy-tér, Fischer Eilz palota. Telefon 489. 2479

— Biztos gyógyhatás. Miazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében lefáradásban, szorulásban, fésfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Mell-fele seidlitz porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Székküldés naponta utánvétellel Moll A gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítású Bécs. I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készítménye az égyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 113

Modern férfidivat.

(Párisi levél.)

Páris, november 22.

A férfidivat már nem olyan egyforma és nem olyan egyhangú, mint azelőtt volt. Mióta a színek össze visszaságában feltűntek az ugynevezett divatmellények, a férfigarderoében forradalom ütött ki. Az egész vonalon telőtől talpig újítások, jelentős változások állottak be.

A szezon főujdonsága a derékszabás. Most, amikor a női divat az emprompa hatása alatt új csapásra fordult, a férfidivat is a szabásra helyezi a főszólyt. A divatok nem változnak, csak más formában bér, de a régi lényegben visszatérnek. Most a polgár király gyönyörű divatja tér vissza...

A bálók képe is új és színesebb lesz. Színes, aranygombos frakkokban fognak megjelenni a gavalérok. Még nem biztos ez az új divat, de — beszélnek róla.

Sokáig a bő öltönyök uralták a helyzetet. Most mindjobban a testhez álló ruhák hódítanak és a magas mellényeket a nagy kivágásos mellények váltják fel. Tudvalevő, hogy a ruhaformának az alakra, a járásra és a testtartásra nagy befolyása van. Kivált azoknál az uraknál fog kedves fogadtatásra találni az új divat, akik sokat törődnek öltözetükkkel és alakjukkal.

Az ellentétek találkoznak. Eddig a csikos, nagy mintájú szöveteket csak felöltőknek, átmeneti kabátoknak használták, most kizárólag őszi ruhákat szabnak e feltűnő szövetekből. A felöltőket selyemmel bélelik és a gallér is selyemből készül. A zsebek is nagy változason mentek keresztül. Az ugynevezett, „ferde zsebek” nek mindörökké vége. Sehol sem látni ferdeszebes felöltőket, ruhán ilyenfajta zseb pedig egyenesen illetlenség. Az egyenes, széles és nagy zsebek a felöltőkön, téli kabátokon és városi bundákon egyaránt divatosak. Másféle vágású zsebet nem is látni Párisban.

Az új szabás főleg a kabát formáját változtatta meg. Az u. n. „gebrock”-ot hosszúra szabják, mindig hajtva hordják és kózzá sárgás, szürke vagy fekete posztó-mellényt viselnek. De minden ruhánál a mellényt feltűnőbbnek készítik, még ha ugyanolyan posztóból való is, mint az öltöny. Ilyenkor szegélyt varrnak rá. Fekete és sötétkék ruháknál felette hordják a fekete bársony mellényt (csak fekete bársony-mellény divatos!) fekete selyemzsinór szegélylyel. A mellények részben magas, részben alacsony kivágással készülnek. Az utcai ruháknál alacsonyabb a kivágás és ritkán látnunk szegélyt. Többnyire u. n. „fantázia-szövetekből” valogatják ezeket az igazán nagyon szép mellényeket. A kétszorgombos kabátok már nem olyan gyakoriak, mint a múlt szezonban. Sőt alig-alig bukkan fel egy két ilyen kabát a boulevardokon, ezek is nagyjára tavalyi ruhák. A szezon végén pedig egészen letűnik a kétszorgomb és helyet ad az egyszerűen varrt gomboknak. Három- négygombos kabátok a leggyakoribbak.

A nadrágok mindig abból a szövetből készülnek, amiből a ruha, sohasem szűk, egyenes szabással.

A szövetek közül a csikos mintájuké az első. Utcai ruhák mindig sötét szövetből valók. Divatosak: a bronzöld, a fekete (ez is a legújabb divat!) és a sötétszürke. A ruhát, míg a múlt szezonban sajátbélésükkel, most kizárólag selyembéléssel bélelik.

A nyakkendőket az öltöny valogatja. Divatosak a selyem echarpeok, szélesre kötve és egy finom vékony arany biztosítóval megerősítve. A legdivatosabb selyemnyakkendők: failletine, rips, panama, armure brochée. A legújabbak az ezüst és bronzszínű selyemnyakkendők.

Mindjobban hódít a gallérvédő és ugyanolyan selyemből készül, mint a télikabát, vagy a felöltő bélelése.

A keztükön is változtatott az új divat. A svéd keztükben a sötétszürke az uraké, a világosszürke a szaióroiban általános divat. A modern keztükben nincsenek gombok. Így a keztük elvesztette elegáns formáját, de praktikusabb. Láthatjuk: nem minden új divat szebb, mint az előbbi volt.

Pantafon.

TANÜGY.

(—) Az ópécskai kat. iskola államosítása. A közoktatásügyi miniszter az ópécskai r. kat. felekezeti elemi iskolát 1907. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg állami kezelésbe vette át, illetve az ottani már működésben levő állami elemi iskolával egyesítette s az így megszünt felekezeti iskolánál működő tanítókat állami szolgálatba átvette.

NAPIREND.

November 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Keresztelő János. — Protestáns naptár: Krizogón. — Izraelita naptár: Sabbat, Vajikra. — Görög-keleti naptár (november 11.): Menna vértanú. — A nap két 7 óra 18 perccor, — nyugszik 4 óra 14 perccor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 8—4. Dr. Fodor Edön délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órákor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

November 24. Az új aradi kereskedők körének Katalin-estélye (Martini-sörcearnok.) — A gurahonci kaszinó Rákóczi-estélye. — A pécskai ifjuság hangversenyyel egybekötött Katalin-bályn (Heller szálló.) — Városi rendkívüli közgyűlés délután 4 órákor. — Az aradi tornaegyesület társasestélye (Központi Szálló külön terem.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23

Az időjárás enyhe, a vetésekre kedvező, csak továbbra is így maradjon; a vetések szépen haladnak a fejlődésben.

A gabonaüzletről még mindig csak a régi néma járja, hogy t. i. alszik. A hangulat nyugt. A spekuláció várakozó álláspontra helyezkedett s ez növelte az üzletlenséget. A forgalom korlátozott volt.

A mai piacon a császi körül kb.:

2500 mm. tuza 6 60—6 85

600 mm. új tengeri 4.10—4.20.

Névleges jegyzés:

Zab 6 00—6 00.

Árpa 5 80—5 80.

Rozs 5 40—5 40.

Budapesti áru- és értéktézse.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 23

Amerika $\frac{1}{4}$ olcsóbb. Kínálat és vételkedv gyöngye. Elkelt 25,000 motormáza alig tartott áron. Az árak 50 különben számítva:

Déli tőzse.

Áprilisi buza 1907-re	7.45—7.46
Rozs 1907. áprilisra	6.62—6.63
Zab 1907. áprilisra	7.45—7.46
Új tengeri 1907-re	5.14—5.15

Zárul. 5 órákor:

Áprilisi buza 1907-re	7.46—7.47
Rozs 1907. áprilisra	6.64—6.65
Zab 1907. áprilisra	7.47—7.48
Új tengeri 1907-re	5.16—5.17

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara november 28-án szerdán délután 2 órákor közgyűlést tart.

CSARNOK.

Chamonixból a Mont-Blanca.

Irta: Dr. Heppes Béla.

(29)

(Folytatás.)

Pár percig Barmat plánni hagyott. Azután fekvő helyzetemben megkínált valami itallal. Bzorra vettem ugyan, hogy lenyelni nem fogom tudni, de még is egy kortyot szívtam az üvegből, a hidegségről melylyel az ital a szájam belsejéig jutott, meg a különös szagról, melyet az ital terjesztett, éreztem, hogy valami aeteres-keveréket iszom. Egy pár korty után a egész belsőm lángolt. Hirtelen talpra ugrottam. A szívem a tudom rendszeren vert és működött. A rosszullétnek legcsekélyebb jelét sem éreztem. A láfájás és szédülés elmúlt.

Barmat francia udvarlássalal gratulált. A hol állunk: a Mont-Blanc csucsa. Százkilencven méter híján, öt kilométer magasságban. Ez itt — s avval a háttam mögé mutatott — Janssen párisi csillagász observatoriuma. Hátrafordultam. Egy a csucsról lecsuszott f. épület állott előttem. Az épületen egy csillagvizsgáló toronynak csüfolt lécekből és deszkákból összeállított kidudorodás volt látható.

Szettekittem a láthatáron. Az első percben nem voltam különösen meglepve. A bér, hó és jégdömegek rengeteg chaosa emelkedett:

ki a medrekéből. A látvány olyan, mint egy klasszikus opera. Nem érthető meg azonnal. Lassan fordultam a világ mind a négy tájéka felé. A tájképekből nem értettem meg semmit. Egyetlen érzés vesz erőt csupán az emberen: földöntúli világ óriási magasságában vagyunk. Ez, ami itt van, maga a jég-korszak. Most minden egyes tájképet külön kezdtem szemlélni. A ki látást részekre kell osztani, mert az csak úgy élvezhető. A méretek oly óriásiak, hogy egyik kolosszus a másiknak hatását rontja. A legelső különbözőbb hatásokat az észak-felé felvonuló tájképek váltják ki az emberből.

Itt van a Mont Blanc hegység tulajdonképeni tömege. Nyerges, hágók, brickek, üstök, jeges szurdokok, jéghegyek, völgyek, alvillók, jágtűk, kőszálak, bérctömegek, jégárak, hósik-ságok, domok és trucek váltakoznak a látásnak egész a ködbevesző határáig. Bzárják két ponton a kilátást a Mont Mandit és Mont Dolent. Bérceinek 4000 méternél magasabban felnyúló jeges tornyai. Ez a kilátás nem tekinthető egyszerűen át. Hómezőről hómezőre, kőszálról kőszálra, jégtoronyról jégtoronyra kell lassan szállani a tekintetnek, hogy a hatásnak csak csekély részét is elfogja. A vezető minden egyes bérct, tőt, jégárat küld, mutat meg és magyaráz. A jégárak látható központi tömege a Mer de Glace. Óriási hó és jégmező, amely reáhelyezkedett a körülöttünk levő oldalakra és nyergesekre. Hatalmas kinyulvánnyal vannak. Ezek az ő meliek jégárjai. Nem akarom ezeket név szerint felsorolni. bármely Mont Blanc térképről leolvashatók. Lassan veszi észre az ember a tájkép bámulatos tagozottságát. Most Chamonix felé fordultunk. Belátunk Savoya gyomrába. Hátul nagy messzeségben csillog a Genfi-tó. A csillogás csak helyenkénti, mert a chamonixi völgy tulsó oldalán levő hatalmas bérctel helyenként megszakítják. Miként emil-tem, a méretek és a távolságok óriásiak. A völgyek a föld tölgy- és fenyőerdők sötét feketeszerű öveknek; a csupas kőszálak és bércek pedig parnás tömegeknek látszanak, s vala mennyi úgy tűnik fel, mintha nem domborművek, hanem egy síkban fekvő függőleges természeti alkotások volnának.

Lassankint kibontakozik az általános hatás. Nincsen semmi idefent, ami kies volna. Nincs cörgedező patak. Nincs mély szurdokokban guggoló páztor szállás. Nincs sehol a kulturának még nyoma sem. Nem lát az ember sem erdőt sem hegyi legelőt. Ami a láthatáron megjelenik, az csak különböző színű fényfolt. Pedig azok a sötétkék, világoszöld és egyéb színekben ragyogó hó-ivattagi oázok nem egyebek, mint zöld pázsittal behintett legelők és fényfolt getekkel beborított oldalak.

Ami itt körülöttünk megjelent, annak nincsenek kis arányai: az mind fenséges, soha nem látott tulvilági valami. Leírni nem lehet, e képzelnéi látása nélkül szintén lehetetlen. Egy millió távoli és közelebbi tájképekből összerakott színes óriási mozaik.

A terület, amely belátható, lehet vagy 30000 □ kilométer. Bármely tájat lefényképezni hiába való fáradság, mert a képek oly távoliak, hogy fényképen felvéve szinte semmi hatást nem gyakorolhatnak és szépségük teljesen elnyészik.

A csucson állva — úgy tűnik fel a kilátás egész komplexuma, mint egy először hallott és látott klasszikus opera. Minden csupa zürzavara az életaruló képeknek és hangoknak. Csak az emlékezetben való többszöri visszaidézés után érti meg az ember, hogy amit látott az a földöntúli erőknél zseniális gondolata és egyike a föld kerékség legklasszikusabb műveinek.

Aki a Mont-Blanc-on egy félórát tartózkodott és a tájképek szemlélésében elmerült — csalódottnak fogja magát érezni. Csak napok múlva veszi észre, hogy az, amit látott, az ami előbbi táru kilyhatatlanul vésődött bele az emlékezetébe. Ebben rejlik a Mont-Blancról megnyitott látkép egész klasszicitása. Minden eddig általam látott természeti kép elhomályosult hosszabb vagy rövidebb idő múlva. A Mont-Blanc tájkép úgy áll előttem, mintha most is a csucson volnék.

A vezető ekközben feltűzte a csillagvizsgáló toronyból kinyuló legfelső lécre a magunkkal hozott piros fehér és zöld posztóból összevarrott kis magyar lobogót. Nem tudom, hogy Chamonixból látszott-e az óriási távcsöveken, vagy nem, de elég az bozzá, hogy 1904. augusztus

24 én déli 12 óra és 1 óra között Horópa hemlokán a Mont Blanc csúcsán 4810 méter magasan: ott lombolt — egy magyar fű lelkés öröme — a magyar lobogó.

(Vége következik.)

Limböck János és fia
első magy. kir. szab. örökös-gyára és temetőrendező intézetéből.
Arad, színház-pület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. **Wally Józsefné** szül. **Toronyi Amália**, a maga, úgy gyermekel Béla és Nusa, nemkülömben az alólítottak nevében is táj dalomte szívvvel tudatja, a forrón szere tett s felejthetetlen jó férj, illetőleg édes apa, testvér, sógor, nagybácsi és rokon

WALLY JÓZSEF,

nyug. cs. és kir. őrnagy urnak,

folyó évi november hó 28 án, reggel 1/2 9 órakor, életének 72 ik és boldog házasságának 29-ik évében, hosszas szenvedés után történt: gyászos elhunytát.

A megboldogult hült tetemét folyó hó 24-én, délután 1/4 órakor fognak Teleky-utca 25. számú házban a római katolikus egyház szertartással szenteltetni és a felső temetőben lévő sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelki üdvéért november hó 26 án, délelőt 9 órakor fog a föltisztelendő Mino-rita atyák szentegyházában az egok Urá nak bemutatni.

Arad, 1906. november 23 án.

Az emlékezet édes anyaga virasszon álmai felett!

Walli Mátyás és neje szül. Friedrich Róza,	Wally György. Jurosek Anna,
Jurosek Győző és neje szül. Toronyi Anna,	ifj. Jurosek Győző, Jurosek El'a,
testvér, sógor és sógornői. unokahugai és öccsei.	

Román Róbert ácsmester, a maga, úgy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvvel jelenti felejthetetlen nevének, illetve gyermek, testvér, sógornő, nagynéne, rokon és barátó

Román Róbertné
szül. **Petykó Aranka,**

folyó évi november hó 22-én, éjjeli 11 óra kor, életének 28 ik s boldog házasságuk 7-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát.

A boldogult földi maradványai folyó hó 24 én, délután 3/4 órakor fognak a felső temető halottas terméből, ugyanott a családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért folyó hó 27-én, délelőt 8 órakor fog a helybeli főt. Mino-rita atyák szentegyházában az egok Urá nak bemutatni.

Legyen áldott emlékezetel!

Arad, 1906. november hó 23 ár.

Özv. Petykó Pálné szül. Szarnóczky Hermina, édesanyja.	Petykó Pál , neje és gyermekel,
Román József és neje, Szida Miklós és neje, Zetyk József és neje, Román Emma és férje, sógor és sógornői.	Petykó Géza , neje és gyermekel, Petykó Irén , testvérei, sógornői és unokatestvérei.
	2911

Csutak Károly és fia első temető-rendező Intézete.
Arad, Szabadságtér 20.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros rendkívüli közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Szorgodja Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságánál november hó 24-én d. u. 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésen tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

1. A tanács jelle tése az Aradon létesítendő felsőbb leányiskola tárgyában. — 2. Az aradvárosi felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának beadványa az intézeti tanárok fizetésének állami ki egészítése, ezzel kapcsolatban kötelező nyilatkozat kiállítására és az intézet fizetési szabályzatának pótló záradékkal való ellátása ügyében. — 3. Ugyannak beadványa az intézet megállapított 1906—907. tanévi költségelirányzatának jóváhagyása tárgyában. 4. Ugyannak kérvénye egy új tanári állás rendszeresítése iránt — Ugyannak kérvénye az intézet kimerült alapjának esetleg nyújtandó előleg tárgyában — 6. Az Aradi Villamos ági Részvénytársaság kérvénye a temesvári vágánytól kiinduló iparvágány létesítéséhez szükséges városi terület haszná lásának engedélyezése tárgyában.

Mindenütt kapható

Fog-tele **Kalodont**

nélkülözhetlen fog-orém, 3945
a fogakat tisztán, fehérén és egészségesen tartja.

IDEGENEK ARADON.

November 23 —

Fehér Kereszt szálloda. Eperjes Dezsőné és leánya Budapest. — Ménény Imre nyugalmazott bíró Budapest. — Gál Antal városi hivatalnok Budapest. — Gerbert N. szolgabíró Petrozsény. — Kreutz Péter kereskedő Nagyeremia. — Szabó Endre Békes csaba — Dörner Ottó gazdálkodó Nagyeremia. — Lippert Emma Bécs. — Bartha Imre birtokos Püspökudány. — Bartos Tihámér nyugalmazott jegyző Kolozsvár. — Grünwald Dezső dr. ügyvéd Mezőberény. — Balog Sándor dr. ügyvéd Kecskemét. — Erdős Máté birtokos Aranyosmaróth. — Jung Imre dr. orvos Temesvár. — Ferenczi Sándor gazdálkodó Nagyszentmiklós. — Mezei Katalin és leánya Szeged. — Müller Péter kereskedő Szeged. — Kovács Antal gazdálkodó Galsa. — Kondor Arnold vállalkozó Déva. — Erdős Salamon kereskedő Déva. — Perlovitz A. utazó Páris. — Baumgarten I. utazó Bécs. — Mandel Simon utazó Bécs. — Rosenberg Salamon utazó Bécs. — Müller Béla utazó Bécs. — Lamberger Manó utazó Bécs. — Schwed Károly utazó Bécs. — Fenyves Sándor utazó Bécs. — Back Salamon utazó Bécs. — Hajós Armin utazó Bécs. — Cziment Henrik utazó Budapest. — Grossmann Ede utazó Budapest. — Fuchs Berthold utazó Budapest. — Gerstenberger Nándor utazó Budapest. — Hegyi Árpád utazó Budapest. — Brann Sándor utazó Budapest. — Szántó Andor utazó Budapest. — Körösi Manó utazó Budapest. — Scher Sándor utazó Kecskemét. — Guszmann Arnold utazó Nagyvárad. — Makra Miklós utazó Nagyvárad. — Nagy Valentin utazó Pozsony. — Pollák Ede utazó Pozsony. — Bader Mór utazó Kolozsvár. — Deutsch Sándor utazó Szeged. — Glück Dezső utazó Szeged. — Fleischer Manó utazó Szeged. — Virág Sándor utazó Fiume. — Nyári Albert utazó Fiume. — Gyenes Manó utazó Győr.

Központi szálloda. Four Kornél magánzó Nagyberek. — Schinek Hugó gyáros Hamburg. — Winkler Miklós magánzó Módos. — Walter Adolf gyáros Saubsdorf. — Krasznosky Péter tanító Világos. — Ujházy Andor magántisztviselő Szeged. — Kies Zsiga kereskedő Budapest. — Vajda Béla kereskedő Budapest. — Hauer Armin kereskedő Buda

pest. — Hajnal Sándor kereskedő Budapest. — Zwirn Mór Budapest. — Kilényi Pál igazgató Budapest. — Sallé Antal vállalkozó Budapest. — Lang S mérnök Budapest. — Moskovics Mór utazó Budapest. — Diamantenstein Lázár utazó Miskolc. — Faller Lipót utazó Brünn. — Eibert Mihály utazó Budapest. — Braun Miksa utazó Budapest. — Sraszer József utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Schlösinger I. Budapest. — Klein Mór kárbecező Budapest. — Adler Samu utazó Budapest. — Miké: Gyula utazó Budapest. — Hegedüs Lajos kereskedő Budapest. — Merkler János kereskedő Budapest. — Petrovics Milán utazó Bécs. — Fogel Izidor utazó Budapest. — Pollák Sándor kereskedő Kisjenő. — Grossmann Lajos utazó Bécs. — Fuchs Kálmán utazó Bécs. — Kotilla János bérli Főlegyháza. — Kaufmann Mór utazó Bécs. — Braun Mór kereskedő Miskolc. — Izsák Mór utazó Bécs. — Stransky Géza utazó Budapest. — Friedmann Lipót utazó Budapest.

Nemzeti Színház.

A) bérletszűnet A) bérletszűnet.

Szombaton, 1906. évi november hó 24 én:

YVONNE de TREVILLE
NAGY HANGVERSENYE.

MŰSOR:

Egy kis vihar. Dialog. Előadja: Novák Irén és Mariházi Miklós.
Grand air de „Hamlet.” Ophélia örülési jelenete. Énekli zenekisérettel: **Yvonne de Treville.**
„Villanelle.” Irta: Dell'Aqua. Énekli zenekisérettel: **Yvonne de Treville.**
L'air de „Lachme.” Zenekisérettel énekli: **Yvonne de Treville.**

Az urak estéje.

Az Eszterházy gróf pályázatán dícséretet nyert vigjáték I felvonásban. Irta: Dr. Radó Károly.

SZEMÉLYEK:

Ujvári Károly Beregi S.	Kovács Aladár Delli Lajos.
Helén, neje Novák Irén.	Szobaleány Molnár Ilona.

Közdets este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

A „Fehér Kereszt” szálló
téli kertjében

ma, szombaton este

a cs. és kir. 83. gyalogezred zenekara
Zellner Sándor karmester személyes vezetésével

nagy hangversenyt tart.

Műsor:

1. Nyitány a „Berliner Luft” c. operettből (uj) Lincke P.
2. „Natarsänger”, keringő, Ziehrer C. M
3. Abránd a „La Bohème” c op. Puccini G.]
4. „Au Printemps”, dal vezérkürtre, Gounod Ch.
5. „Dort unten im Süden (Douth South) American Sketch (uj), a) Sand Dance, b) Big Post-Dance, 3. Cake Walk, 4. Minstrels. Myddleton.
6. Intermezzo a „Die Perle von Herien” balletből, Hellmesberger.
7. „Lustiges Allerlei”, egyveleg, Komzák C.
8. „Komm in den Pavillon” dal a „Vig özeveg” c operettből, Lehár F.
9. „Magyar népdalok”, összeállította Zellner S.
10. „Gassen Buben”, induló a „Kunstlerblut” című operettből (uj), Eysler E.

Legközelebbi hangverseny december 1-én.

Braun Gusztáv,
szállodás.

2913

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váládékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Árs 3000 forint 4.— koron.

3931

Központi kávéház megnyitás!

Értesitem a t. c. közönséget, hogy a „**Központi Szálloda**“ ujonnan épült és modern izléssel berendezett

2912

kávéházát

a mai napon megnyitom és a nagyközönség rendelkezésére bocsátom.

Ma este és folytatólag minden héten kétszer elsőrendű cigányzenekarral zeneestélyt rendezek.

Legfinomabb bel- és külföldi italok minden órában kaphatók, hideg buffet, modern szerkezetű különleges billiard asztalok, világi, napi és élclapok állanak a nagyközönség rendelkezésére.

Költséget és fáradságot nem kíméltem, csak hogy a t. közönség teljes kényelmét helyiségeimben feltalálja s szórakozó helyévé tegye.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Nagy Lajos.

Hajdu tea
 mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.
 Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számarhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szűk-mellűség, asthma stb. ellen.
 Ár 50 fillér.
 Kapható Aradon,
Földes Kelemen
 gyógyszerésznél. 3871

Köhögés!
 Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!
Kaiser-féle mell-karamellák.
 A három fenyővel. Orvosi ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen.
5120 védjegyzői és hiteljesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.
 Csomagja 20 és 40 fillér.
 Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hájós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerésztárában Aradon, és Zombory János gyógyszerésztárában Uj-Szent-Annán.
 2779

A haj szépsége. A hajhullás leggyakoribb oka az egyik, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr kopra képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a leggyorsabb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr kopra képződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszárítja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt“ és ezekre mutat elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszűntet mindennemű hajbetegséget, megátalja az őszülést és megkapó módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszeszt csak silány, ártalmas utáztat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogéri és cosmeticai laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész, Vojtek és Weisz droguerista és Kegeő: Gyula pipere és di-vatárú kereskedő araknál.
 1309

Valódi
Perzsa Szőnyegek
 raktára
 Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.
 (Sebessy-féle ház)
Schwartz Zsigmondnál
 létezik.
 Árak 15 forinttól kezdve.

JÓKAI MÓR
ÖSSZES MUNKÁI
 100 kötet
 Nemzeti kiadás.
MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRA
KÉPES NAGY VILÁGTÖRTÉNET
GRÁTZ: ZSIDÓK TÖRTÉNETE
 és más új nagyobb és kisebb munkák
antiquarico
 kaphatók
 Teljes könyvtárakat egyletek részére előnyös feltétellel szállítunk.

Ingusz I. és fia
 könyvkereskedése Aradon.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.) nyugdíj jogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

dijmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó.

2904

APRO HIRDETÉSEK.

Veszünk könyvtárakat

egyed könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad 235.

Személyhitel!

Kezes és kezes nélküli katonatisztek, papok, állami, megyei és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjasok, birtokok és magánosoknak egyenlegű 20 évi terjedő tőkeamat törlesztéssel!

Különlegesség: A pártis-bécsi enqueté értelmében törlesztjük a jövedelmet.

4% 4% 4% 4%

Jelzálog-hitel!

300 kőonától feljebb I. II. és III. helyre földet, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, irodák épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték háromnegyed részéig.

Építési-hitel!

Építési-tervben levő ingatlanokra 2-3 részletben oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Bank és magánadósságok oconvertálása. Előnyösen! Solid alapon és gyorsan elsőrangú intézetek által! — Elsőrendű ajánlatok! — Kérjen prospectust! — Válaszbélyeg mellékelendő!

MELLER L. EGYED,

Budapest, V., Koháry-utca 19.

6264—1906. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mihály Mózes magyarádi lakos a csatkozottnak kintondott Kovács Soma és Tarsa aradi cég végrehajtóknak, Dubenszky József magyarádi lakos végrehajtást szenvedett ellen 306 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbíró) területén levő, Magyarád közsz. területén fekvő, a magyarádi 188 sz. tjkv. ben felvett A 1 1—2. sor, 867—68. és 1984. hrsz. 179. ö. 1. sz. a. ház, beletek és szántóföldre 901 kor., a magyarádi 1555 sz. tjkv. ben A. + 1. sor, 2949/1. hrsz. a. szántóföldre — melyeknek fele része végrehajtást szenvedett, fele része pedig végrehajtás alatt nem álló neje sz. Banjung Mária nevében áll — 87 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebbi ingatlanok az 1906. évi december hó 11. napjának délelőtt 9 órájkor

Magyarád közsz. területén megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatul fognak.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 90 korona 10 fillér és 8 korona 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8888. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiadott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénzek a bíróságnál előleges elbonyezeséről kiadott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Világoson, 1906. évi október hó 28-án.

Erdő helyett:

Povolni,

2908

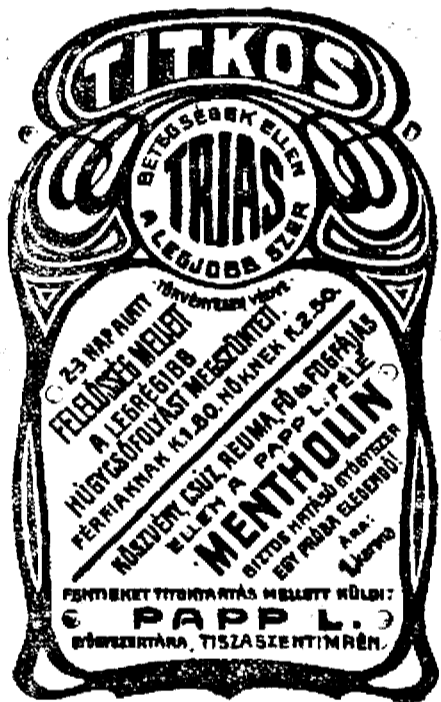
kr. albró.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Foraktar Aradon:

FöldesKelemen gyógytárában.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy addig, míg készletem tart ez évi szőlőoltvány-terméséből kiváló szép, **dus gyökérzetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok

kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom **dus gyökérzetű szőlőoltványaimat**, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőimét.

Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásai t. bevölmének kívánatra szívesen szolgálak.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színt és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehéreműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranszőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelese a legegyszerűbb. 5 percz alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-ter 22. sz. a megyeházzal szemben.

Schweitzli himzés maradékok felárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Karácsonyi Occassió!

Nagy árleszállításokat eszközöltünk összes cikkeinknél.

Csak elsőrendű áru.

Egyes díszszel összeállított ruhák legalkalmasabb ajándék 2, 3 és 4 forintért.

Remek mintázatu mosó-barchetek.

Különleges nagy választék: kötényekben, szörme boá és ezerféle más ajándéknak alkalmas cikkekből.

Kirakatunk megtekintését kérjük, mindenki tájékozást nyerhet és az árak feltűnő olcsóságáról meggyőződést szerezhet.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Egyes kisebb-nagyobb szőnyegek és ágyelők csekély hibával a legjutányosabb árban.

Schweitzli himzés maradékok felárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

MEISL és ADLER

uridivat, kalap és fehérnemű üzlete

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ.

(VOJTEK ÉS WEISZ CZÉG MELLETT.)

Örömmel jelentjük a nagyérdemű közönségnek, hogy
uri divat, kalap és fehérnemű üzletünket

Aradon, Andrásy-tér 14. sz. alatt (Vojtek és Weisz cég mellet) megnyitottuk.

Közel 16 évig állottunk Münz I. aradi cég szolgálatában, mely hosszú idő alatt a közvetlen érintkezés folyamán bőséges alkalmunk nyílt a n. é. közönség minden rétegének izlését és mindennemű igényeit alaposan tanulmányozni és a nyert szakismeretet most önállóságunk idejében fokozott mértékben becsajtjuk a n. é. közönség rendelkezésére.

Vezérelvül tűztük ki magunknak, hogy minden ezikünk a legelőkelőbb forrásból, a legújabb divat szerint legyenek raktárunkon.

Hangsúlyozni kívánjuk még, hogy feltétlenül megbízható és versenyképes áraink teljes megaláddással fognak találkozni.

A nagybecsű közönség pártfogását kéri 2547

kiváló tisztelettel

Meisl és Adler

Arad, Andrásy-tér 14. (Herman-palota.)

Nagy és állandó

jövedelemre

tehetnek szert oly intelligens
urak és hölgyek,

kik régi előkelő magyar Képes
szépirodalmi folyóirat számára
előfizetést tudnak gyűjteni. Ér-
deklődők **sürgősen** levélben je-
lentkezzenek **Huszár Bélánál,**
Budapest, IV., Egyetem utca
4. szám. 2681

4 pár czipő

csak 5 korona 50 fillér

nevetséges áron kapható őrési menyi-
ségben történt bevásárlás folytán, míg a
készlet tart, 1 pár férfi czipő, 1 pár női
czipő barna vagy fekete bőrből, fűzős,
erős szegezett talppal, legújabb szabásu,
továbbá 1 pár férfi és 1 pár divatos női
czipő, könnyű bőrből, a legelegánsabb ki-
állítású s mind a 4 pár csak 5 kor. 50
fillérért kapható.

Megrendelésnél elegendő a hosszúság meg-
adása. A megrendelés utánvét mellett

A. Gelb, czipőnagyáruháza

Krakkau No. 115. küldendő.

Kicserelés vagy a pénz visszaküldése esz-
közöltetik, miáltal a kár teljesen kivan
zárva. 2901

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhév, rögzött székrekedés,
máj bántalmak, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles háziszert, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy
lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyttenek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-feliratu ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz be-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb nép-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyzappan gyer-
mekek és felnőttek okzerü bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1'80 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ke-
szítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPAD
gyógyszertárban. 3804

Teljes kiárusítás!

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

Masztig Pál

Vászon, női- férfidivat áruházában
ARAD, Andrásy-ut 22. szám alatt.

2575